Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 28. JAN. 1960
Leto XII. — Štev. 4 Cena din 10.—

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

POZIV H GRADITVI

Letošnja dela na avtomobilski cesti se bodo začela na praznik mladinskih delovnih brigad, to je 1. aprila. Tega dne bo na cesti delalo že približno 12.000 mladincev in mladink. Za začetek del na cesti je Centralni komite Ljudske mladine Jugoslavije izdal proglas, v katerem pravi:

MLADINCI, MLADINKE!

»V prvih aprilskih dneh bo pod že proslavljenimi graditeljskimi zastavami več deset novih brigad, v katere se bodo uvrstili najboljši med vami, začelo opravljati nove delovne naloge, da bi nadaljevali veliko delo — zgraditev avtomobilske ceste »Bratstvo-enotnost«.

55.000 mladih kmetov, študentov, srednješolcev in delavcev bo znova združilo svoje napore in bodo darovali skupnosti še 104 km sodobne avtomobilske ceste od Malošišta do Vladičinega hana in od Udove do grške meje.

Kakor že prej, bo tudi letos šlo več deset tisoč fantov in deklet Jugoslavije skozi enotno šolo bratstva in prijateljstva. Bogato kulturno, športno in politično delo, številni tečaji za strokovno usposabljanje bodo napravili življenje v brigadah raznovrstnejše in veselejše.

Mladeniči in dekleta Jugoslavije!

S svojo udeležbo v letošnji delovni akciji boste potrdili svojo vdanost socialistični Jugoslaviji in Zvezi komunistov, še enkrat opravičili vero v tovariša Tita in pripravljenost novih generacij mladine, da se nesebično žrtvuje za dobro svojih narodov, za socializem.

Z mladostnim poletom in navdušenjem nadaljujte gradnjo avtomobilske ceste, delo vaše ljubezni in vaše mladosti.

Naprej v nove delovne zmage!«

Razširjena seja Glavnega odbora SZDL Slovenije

NALOGE ORGANIZACIJ SZDL PRI IZPOLNJEVANJU PLANSKIH NALOG

Preteklo sredo in četrtek je bila v Ljubljani razširjena seja Glavnega odbora SZDL Slovenije. na kateri so razpravljali o nalogah organizacij SZDL v zvezi z izvajanjem družbenega plana za leto 1960, ki ga je prejšnji teden sprejela Ljudska skupščina LRS, ter o politično-organizacijskih pripravah na V. kongres SZDL Jugoslavije. Uvodno poročilo k prvi točki dnevnega reda je podal predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije Boris KRAIGHER, k drugi točki pa sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije France KIMOVEC.

Boris Kraigher je v svojem referatu podčrtal dosedanje gospodarske uspehe, ki so ustvarili kvalitetno nove pogoje nadaljnjega razvoja. Tako je mogoče, da po planu za leto 1960 že dosegamo na področju proizvodnje in na področju povečevanja narodnega dohodka tisto raven, ki smo jo predvidevali šele za konec leta 1961. Na področju življenjskega standarda, na področju izboljšanja življenjskih pogojev delovnega človeka vse kaže, da v letu 1960 lahko bistveno prekoračimo raven, ki smo jo planirali za konec leta 1961.

Za izvajanje vseh gospodarskih in ostalih nalog družbenega plana za leto 1960 zahteva predvsem vsklajevanje komun z ustreznimi gospodarskimi organizacijami. To pa zahteva pospeševano utrjevanje samostojnosti komun. Okraji naj v prvi vrsti pomagajo pri vsklajevanju akcije komun s podjetji in naj ne težijo za centralizacijo in združevanjem sredstev v okrajih in za krepitev raznih okrajnih gospodarskih organizacij.

V referatu Borisa Kraigherja je bilo med drugim poudarjeno, da je splošna raven industrijske in kmetijske proizvodnje v Sloveniji taka, da ne moremo govoriti o zaostalosti. Problemi relativne zaostalosti nikakor nimajo značaja, ki bi bil kakor koli podoben problemom v nekaterih resnično zaostalih predelih Kosmeta in Makedonije. Prav v relativno nerazvitih predelih n. pr. Pomurja, Dolenjske in Primorske imamo vrsto industrijskih obratov, ki nezadostno zaposlujejo svoje proizvodne zmogljivosti, kjer se odvija delovni proces v eni izmeni v tistih proizvodnih dejavnostih, kjer se dela navadno v dveh ali treh izmenah. Tudi to je dokaz, da gre čisto za specifičen problem teh relativno zaostalih področij, ki ga je mogoče reševati najuspešneje predvsem s kooperacijo na osnovi obojestranskega interesa med raznimi gospodarskimi organizacijami in komunami v teh področjih.

V razpravi sta med drugimi sodelovala tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL Murska Sobota IVAN ROS in sekretar okrajnega odbora SIDA PODLESEK.

V svoji razpravi je Ivan Ros poudaril, da je okrajni odbor SZDL analiziral izvajanje tako petletnega perspektivnega kot letnega družbenega plana na dveh sejah. Namen razprave je bil pregledati realizacijo planov in obenem ugotoviti tiste slabosti, ki zavirajo izpolnjevanje nalog v gospodarskih organizacijah. Analize so pokazale, da so za najmanj 90 odst. izpolnitve perspektivnega plana v štirih letih podani v Pomurju vsi objektivni pogoji razen pri proizvodnji nafte, ki bo za 50 odstotkov nižja kot leta 1956.

Letos je bilo več slabosti pri sestavljanju plana odpravljenih. Predvsem je uspelo, da se v komunah in gospodarskih organizacijah že dogovarjajo o proizvodnih nalogah, medtem ko se je v preteklih letih le čakalo na instrumente »od zgoraj«. Ta nova praksa je omogočila, da bo tudi okrajni plan napram občinam in gospodarskim organizacijam mnogo bolj konkreten in da bodo tudi občinski in družbeni plani predvideli planske obveznosti za vsako področje in za vsak delovni kolektiv posebej.

Najvažnejša politična naloga sedaj pa je, da se s planskimi obveznostmi seznani prav ves delovni kolektiv in ne le samo upravni organi. Vsak delavec na svojem delovnem mestu bo moral vedeti, kaj je njegova naloga. Le tako se bo lahko zavestno vključil v izpolnjevanje planskih nalog.

V nadaljevanju je tov. Ros govoril še o pomanjkljivem spremljanju izpolnjevanja nalog plana doslej in o ukrepih, ki naj zagotovijo stalno spremljanje gospodarjenja v podjetjih in izpolnjevanje planskih obveznosti. Poudaril pa je tudi za Pomurje izredno pomembno združevanje sredstev, ki naj bi omogočilo izvedbo že predvidenih in ekonomsko upravičenih investicij. Združevanje naj bi obenem tudi preprečilo dostikrat neekonomično in neperspektivno trošenje sicer majhnih, toda dragocenih sredstev.

Med raznimi problemi o delu Socialistične zveze v soboškem okraju, o katerih je razpravljala Sida Podlesek, sta tudi zapostavljanje vloge žene v družbenem življenju in premajhna skrb za vzgojo članstva zadružnih svetov. Tovarišica Podleskova je povedala, da so ob zadnjih volitvah novih vodstev osnovnih organizacij SZDL izvolili v odbore le 12 odst. žena. V razpravi pa je poudarila, da so sicer dosegli lepe uspehe na ostalih področjih politične dejavnosti in povečali tudi število članstva. Povečanje članstva je tem bolj razveseljivo, ker je zelo veliko število novih članov iz vrst madžarske manjšine.

SEJA SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO

Včeraj je bila v Murski Soboti seja občinskega sveta za socialno varstvo. Člani sveta so razpravljali predvsem o problemih socialnega varstva in skrbstva v soboški občini. Sklenili so, da bodo s svetom za varstvo družine in občinskim odborom Rdečega križa pripravili v kratkem posebno skupno sejo z občinskim odborom Socialistične zveze. Predloge tega širšega posvetovanja bodo posredovali v obravnavo občinskemu ljudskemu odboru.

POLITIČNO-ORGANIZACIJSKE NALOGE SZDL SLOVENIJE V PRIPRAVAH NA V. KONGRES SZDL JUGOSLAVIJE

(Iz sklepov XVI. plenarne seje Glavnega odbora SZDL Slovenije)

Plenum je ugotovil stalno številčno in kvalitetno rast članstva SZDL Slovenije. Vidno se je povečala družbena vloga organizacij in odborov SZDL pri usmerjanju razvoja proizvajalnih sil, pri poglabljanju socialističnih družbenih odnosov in sploh pri urejanju najrazličnejših vprašanj družbenega življenja. Skladno s tem so se razvile tudi nove oblike političnega dela.

V referatu in razpravi je bilo zlasti poudarjeno naslednje:

Dosedanje dobre izkušnje v uporabljanju najrazličnejših metod političnega dela, prilagojenih obstoječim potrebam, je potrebno še razviti in dalje širiti. Isto velja tudi za znane in nove organizacijske oblike, preverjene v politični praksi mnogih osnovnih organizacij in vodstev SZDL pri izvajanju tekočih in perspektivnih političnih nalog na vseh področjih družbene aktivnosti.

Take aktivne in sodobne oblike potrebujejo in zahtevajo naši delovni ljudje povsod, še posebej pa člani SZDL na vseh področjih socialistične graditve: v gospodarskih organizacijah, v komunah, ustanovah, šolah, javnih službah, v organih družbenega upravljanja, raznih družbenih organizacijah in društvih. O tem je dal X. plenum ZO SZDL Jugoslavije vrsto novih pobud, ki bodo pomagale odborom pri aktivizaciji članstva in v razvijanju sodobnih oblik in vsebine političnega dela.

Ob tako močno razširjenih potrebah po kvalitetnem družbeno- političnem delu v Zvezi komunistov in SZDL je potrebno razbremeniti zahtevne funkcije v političnem delu in deliti funkciji sekretarja ZK in predsednika SZDL v občinah in okrajih. Hkrati je treba še dalje dvigati nove kadre za družbeno-politično delo ter okrepiti občinska in okrajna vodstva SZDL.

S poglobljenim delom morajo občinska in okrajna vodstva povečati svojo pomoč osnovnim organizacijam, tako da bodo postale čimbolj samostojna politična vodstva na svojem področju. Zato naj razvijajo svoje pomožne organe, da bodo lahko nudili primerno pomoč idejnopolitični, družbeno-ekonomski, strokovni in splošni vzgoji članov SZDL in državljanov sploh. Občinski in okrajni odbori na posvete več skrbi delu družbenih organov in organizacij na področju kulture in vsem oblikam idejnega, političnega in strokovnega usposabljanja proizvajalcev in upravljalcev.

Organizacije in odbori SZDL naj posvete še naprej vso pozornost politični aktivizaciji žensk in skrbi, da bomo z ustanovami za otroke, obrati družbene prehrane in drugimi servisi za pomoč v gospodinjstvu razbremenjevali ženske in delovne ljudi sploh od zaostalega gospodinjstva kot sestavnemu delu naporov za družbeni standard.

Odbori SZDL naj posvete vso skrb delu med mladino, pomagajo vključevati mlade ljudi v splošno družbeno aktivnost s konkretnimi nalogami v okviru gospodarskih in družbeno-političnih akcij in tako razvijati odgovornost mladine in dvigniti njen idejno politični nivo. Skrbijo naj za nadaljnji razvoj kadrov, ki se dvigajo prek teh akcij.

Poročila in temeljita razprava na bližnjih občinskih konferencah SZDL naj upoštevajo vso širino politične odgovornosti SZDL za socialistično prakso, zlasti še, ker bodo na teh konferencah izvoljeni delegati za V. kongres SZDL Jugoslavije.

Vsebinsko bogato pripravljene občinske konference s konkretno problematiko z njihovega področja bodo pri članih SZDL in pri vseh naših delovnih ljudeh še bolj razvile interes za vso širino problemov, o katerih bo razpravljal in sprejemal sklepe V. kongres SZDL Jugoslavije.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 28. jan. do 8. febr.

Postopno hladneje in padavine bodo pozneje prešle v sneg, a okrog 1. februarja kaže na vpad mraza od severovzhoda s snegom, vendar še ni znano, če bo ta mraz dolgo trajal. Tudi okrog 7. febr. se pričakuje ohladitev s snegom. Razjasnitve v januarju ne bodo trajale več kot dva dni, v nasprotju s tem se pričakuje po 1. februarju 3 do 5-dnevno razdobje sončnega vremena. Dr. V. M.

NAŠA AKCIJA — NAŠA AKCIJA — NAŠA AKCIJA — NAŠA

KAKO SKRBIMO ZA KMETIJSKE STROJE

Kmetijske zadruge v našem okraju imajo že več kot za pol milijarde dinarjev vrednosti v traktorjih in ostalih kmetijskih strojih. Najmanj takšno vrednost pa imajo tudi družbena kmetijska in vinogradniška posestva. Lani so kmetijske zadruge in kmetijska gospodarstva kupila poleg natečajev za nabavo kmetijskih strojev in opreme še 28 traktorjev, 166 priključkov, 3 kombajne in še nekatere druge stroje za okrog 132 milijonov dinarjev. Še bolj zgovorno pa je v tem pogledu dejstvo, da bi naj po perspektivnem planu kupile zadružne gospodarske organizacije 241 traktorjev s 1200 priključki. Koncem novembra lani je bil ta plan kmetijske mehanizacije že realiziran z okrog 90 odst., izkušnje pa so pokazale, da bo potrebno nabaviti poleg omenjenih še okrog 100 traktorjev, če hočemo zadovoljiti vsem potrebam po sodobnejši obdelavi zemlje.

Vsporedno s tem se razvijata tudi obe agroservisni delavnici v okraju. Pri soboškem Agroservisu bodo letos porabili 50 milijonov dinarjev za gradnjo in opremo novih delavnic, ki bodo opremljene tudi z večjimi brusilnimi stroji, tako da bo podjetje v prihodnjih letih sposobno opravljati vsa popravila kmetijskih strojev na svojem območju.

Kako kmetijske zadruge skrbijo za stroje sedaj čez zimo, takorekoč po sezoni, je zanimalo naše reporterje, zato so obiskali devet kmetijskih zadrug in sicer: Tišina, Radgona, Apače, Ivanjci, Videm, Križevci pri Ljutomeru, Veržej, Gornja Bistrica in Lipa. Beležnice so se napolnile z mnogimi ugotovitvami, med njimi so tudi take, na katere nismo računali, ki pa še prav posebej kažejo na pestrost problematike kmetijske mehanizacije in naša kamera je posnela marsikateri prizor, ki ni potreben daljšega komentarja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zimska panorama pred novo strojno lopo KZ G. Bistrica

NAŠ ZUNANJEPOLITIČNI PREGLED

NEMIRNI ALŽIR

Po odločitvi predsednika francoske republike generala de Gaulla, da razreši padalskega generala Massia mesta vojaškega in civilnega načelnika oblasti mesta Alžira, je prišlo v Alžiru do demonstracij in upora, ki ga je organizirala Francoska narodna fronta. Ta in druge podobne organizacije so se že prej odločno upirale odločitvi predsednika de Gaulla, da se izjavi za pravico Alžircev do samoodločitve.

Položaj v Alžiru je na splošno še nejasen, enako tudi posledice, ki jih bo ta upor gotovo povzročil. V nedeljo je prišlo do prvih vojaških spopadov med demonstranti in vladnimi četami. V teh spopadih je bilo ubitih 21 ljudi, ranjenih pa 153. Po teh spopadih so se uporniki zabarikadirali v utrjenih postojankah in se tudi dobro preskrbeli s strelivom in orožjem.

V mestu vlada izjemno stanje. Množice demonstrantov so kljub zaporom vojske prihajale v mesto, čeprav niso bile tako številne, kot so pričakovali organizatorji vstaje.

Ta novi položaj v Alžiru je francosko vlado zelo zaposlil. Ministrski predsednik Debre je pred dnevi ponoči obiskal Alžir in si ogledal položaj. Ko se je vrnil v Pariz, je po radiu prebral izjavo, v kateri je potrdil politiko samoodločbe alžirskega naroda.

V tem sporu med francosko republiko in alžirskimi kolonialisti je Francija na strani de Gaulla. Vsa francoska javnost terja, da zatro upor, da ne opustijo proglašene politike, o kateri sodijo, da pomeni izhod iz zagate. To so potrdile v torek tudi vse francoske stranke.

VSEAFRIŠKA KONFERENCA

V ponedeljek se je začela v Tunisu II. vseafriška konferenca, na kateri razpravljajo o boju za neodvisnost, gospodarsko-socialnem razvoju in enotnosti Afrike. V komisijah pa bodo razen tega razpravljali o drugih perečih vprašanjih v zvezi z odnosi med afriškimi narodi, o njihovem zboljšanju in sodelovanju med posameznimi narodi. Konferenca poteka v znamenju enotnosti udeleženih predstavnikov afriških narodov.

SPORAZUM MED JAPONSKO IN ZDA

Prejšnji teden so v Washingtonu podpisali med Japonsko in ZDA sporazum o varnosti. Proti ratifikaciji tega sporazuma so voditelji levičarskih strank in sindikata organizirali kampanjo. Zborovanja bodo v vseh mestih, glavno pa sredi marca, ko bo sporazum predložen parlamentu v potrditev.

KITAJSKA IN RAZOROŽITEV

Prejšnji teden je zunanji minister ZDA Christian Herter v senatskem odboru za zunanje zadeve izjavil, da je nujno pridružiti LR Kitajsko vsakemu sporazumu o kontroli oboroževanja, ker je le tako sporazum lahko uspešen. Kitajska mora biti pritegnjena v to mednarodno akcijo, če bodo Sovjetska zveza in zahodne države dosegle sporazum o razorožitvi.

UKREPI PROTI NEONACIZMU

Avstrijski parlament je pred dnevi razpravljal med drugim tudi o ukrepih proti neonacističnemu gibanju. Notranji minister je v svojem govoru priporočil parlamentu, da bi kmalu sprejel njegova zakonska osnutka o poostritvi kazni zoper neonacistično dejavnost, o prepovedi nošenja uniform, znakov, odlikovanj in simbolov, ki predstavljajo prepovedane in državi sovražne organizacije.

KUBA IN ŠPANIJA

Prejšnji teden je moral španski ambasador v Havani v 24 urah zapustiti Kubo zaradi nenavadnega incidenta: med govorom premiera Castra je vdrl v televizijski studio. Ogorčilo ga je, ko je Fidel Castro govoril o vlogi španske ambasade pri podpiranju kontrarevolucionarnih sil na Kubi.

BRAZILSKI LIST O JUGOSLAVIJI

Brazilski list »Diario de Noticias« je prejšnji teden obširno pisal o Jugoslaviji, predvsem o doseženem gospodarskem napredku Jugoslavije in o jugoslovanskem družbenem načrtu za leto 1960. List poudarja, da je Jugoslavija v minulem letu z vso doslednostjo uveljavljala naloge svoje notranje in zunanje politike in dosegla pomembne gospodarske uspehe.

ZA BOLJŠO ORGANIZACIJO DELA KMETIJSKIH ZADRUG

Prejšnji teden je bil v Radencih seminar za upravnike kmetijskih zadrug. Petdnevni seminar je priredila okrajna zadružna zveza z namenom, da bi se čimprej odpravili razni problemi in težave, ki se pojavljajo pri vsakodnevnem delu kmetijskih zadrug ter da bi jih vse kmetijske zadruge v Pomurju reševale z enotnih načel.

Na seminarju, ki se ga je udeležilo 37 upravnikov, so obravnavali notranjo organizacijo kmetijskih zadrug v lastni proizvodnji in organizacijo proizvodnje na zemljiščih splošnega ljudskega premoženja, kakor tudi na zemljiščih, ki jih zadruge kupujejo ali jemljejo v najem. Obravnavali so dalje kooperacijo, tarifne pravilnike in finančno-gospodarske plane kmetijskih zadrug. Zadnji dan seminarja so imeli posvetovanje s predstavniki trgovinske zbornice ter poslovnih zvez in s predstavniki podjetij predelovalne industrije z namenom, da vskladijo probleme kmetijske proizvodnje in predelovalne industrije. Na seminarju so predavali vodilni funkcionarji OZZ iz Murske Sobote.

Okrajna zadružna zveza ima predvidenih še vrsto podobnih seminarjev oziroma tečajev. V zaporednih tednih bo priredila v Radencih še šestdnevni sadjarski tečaj, ki ga bodo obiskovali uslužbenci kmetijskih zadrug in delovodje vinogradniških gospodarstev, dalje 14-dnevni tečaj za živinorejce ter 14-dnevni tečaj za poljedelce. Ika.

POSVETOVANJE ZASTOPNIKOV PODJETIJ

Včeraj dopoldne je bilo v Murski Soboti posvetovanje predstavnikov podjetij sobočke, petrovske in beltinske občine o združevanju sredstev gospodarskih podjetij. Posvetovanje je vodil predsednik okrajnega odbora SZDL Ivan Ros, predsednik OSS Joško Slavič pa je v obširnejšem poročilu orisal pomen in potrebo združevanja razpoložljivih sredstev gospodarskih organizacij za nadaljnje načrtne investicije v našem gospodarstvu.

Obširneje o tem bomo poročali v prihodnji številki.

Seja Obč. ljudskega odbora v Lendavi

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora Lendava so najprej razpravljali o poročilu upravnega odbora občinskega kreditnega sklada za gradnjo stanovanj. Upravni odbor je leta 1958 na podlagi vloženih prošenj za gradnje lani zaprosil iz republiškega stanovanjskega sklada 117 milijonov dinarjev posojila. To posojilo pa je bilo odobreno le v višini okrog 9 milijonov dinarjev. Sredstva so namenili za gradnjo 9-stanovanjske hiše investitorja Kmetijsko-gozdnega gospodarstva Lendava, medtem ko so morali ostale gradnje preložiti. Sredstva občinskega stanovanjskega sklada pa so dodelili za gradnje dveh 6-družinskih in 7-stanovanjske hiše investitorja stanovanjske skupnosti, 12-družinske hiše »Nafte« ter enodružinske hiše KGG. Skupno je bilo torej zagotovljenih sredstev za 32 stanovanj.

Na zasedanju je občinski ljudski odbor tudi sprejel prošnjo dosedanjega predsednika tov. Lojzeta Žalika, da ga naj razreši dolžnosti predsednika, ker se želi vrniti na mesto direktorja mizarskega podjetja, ki je v rekonstrukciji. Za novega predsednika je bil izvoljen dosedanji podpredsednik Ivan Horvat, ki je hkrati tudi odstopil kot direktor podružnice Komunalne banke. Za podpredsednika je bil izvoljen Slavko Valenčič, upravnik kmetijske zadruge Lendava. V skladu s sistematizacijo v upravi ObLO, ki jo je sprejel ljudski odbor na prejšnji redni seji, ter z razširitvijo in okrepitvijo posameznih odsekov so bile na tej seji izvršene tudi nekatere spremembe. Tako je Jože Hajdinjak, dosedanji tajnik ObLO prevzel vodstvo razširjenega tajništva za gospodarstvo, ki združuje vsa gospodarska področja, za začasnega vršilca dolžnosti tajnika je bil izvoljen Jože Varga, mesto tajnika pa bo v skladu s predpisi še razpisano, vodstvo tajništva za splošne zadeve pa je prevzel Štefan Horvat. Oba sta diplomanta upravne šole.

KAKO SKRBIMO ZA KMETIJSKE STROJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

»VČERAJ SMO ŠE ORALI«

Bila je sreda 20. januarja, ko smo se okrog osme ure zjutraj ustavili pred strojnimi šupami kmetijske zadruge na Tišini. Zadruga ima 5 traktorjev, 9 priključkov in 5 mlatilnice. Vsi stroji — razen ene mlatilnice — so še v kar pripravnih prostorih. Pripravnih zato, ker imajo drugod, kot na primer pri Vidmu, še slabše garaže oziroma prostore za shranjevanje strojev.

Obe mlatilnici v tišinski lopi sta lepo očiščeni in namazani z mešanico nafte in olja. **O mlatilnicah smo ugotavljali podobno stanje tudi pri vseh ostalih zadrugah, najbrž po vzoru lanske sezone, ko je večini zadrug očistil in konserviral mlatilnice Agroservis.**

V strojni lopi smo se srečali s traktoristi, ki so pravkar zakurili pečko na žaganico. Na naše vprašanje, zakaj traktorji niso očiščeni — z enega so viseli celi kosi blata in suhe pirnice — smo dobili odgovor: »Saj jih nismo mogli očistiti, ko pa smo še včeraj orali!« To seveda ni res. Nato so nam zatrjevali, da so prav zato zakurili, da bodo lahko čistili traktorje. Kajpak je bil tudi to samo izgovor, saj zamrzlega blata ni moč tako hitro ogreti, predvsem pa še v prostoru, ki nima stropa.

ČE JE KRAVICA, NAJ BO ŠE ŠTALICA

Ne glede na to, da stroji niso primerno očiščeni in pripravljeni za prezimovanje, pa skoraj nobeni kmetijski zadrugi, razen v Križevcih pri Ljut. in v Bistrici nimajo primerne garaže za traktorje. Traktoristi se jezijo nad akumulatorji in čeprav je traktor očiščen, postaja v odprtem prostoru vlažen. Izredno velike potrebe po kmetijski mehanizaciji so odprle pred kmetijskimi zadrugami dva problema: novi stroji in primerni prostori zanje. **Že lani so mnoge zadruge kupile nove traktorje s priključki, malo pa je bilo zadrug, ki so storile kaj več za gradnjo strojnih lop in garaž.** To kaže tudi slaba udeležba pri zadnjem natečaju za gradnjo strojnih lop. Kmetijska zadruga Radgona ima sicer precejšen prostor za stroje, vendar je premajhen, za traktorje pa sploh ni primeren. Podobno je v Apačah, kjer imajo stroje in traktorje v več manjših prostorih in še v Ivanjcih, pri Vidmu in v Veržeju. Pri Vidmu smo v razgovoru s traktoristoma, ki sta popravljala traktor, omenili požar. »Vse skupaj bi zgorelo!« sta sama ugotovila. V majhnem prostoru so potisnjeni drug do drugega traktorji, prikolice in še nekateri drugi stroji. Enoosna prikolica pa je ostala kar na snegu. To, da ni primerne lope za prikolico na snegu, ni nobeno opravičilo.

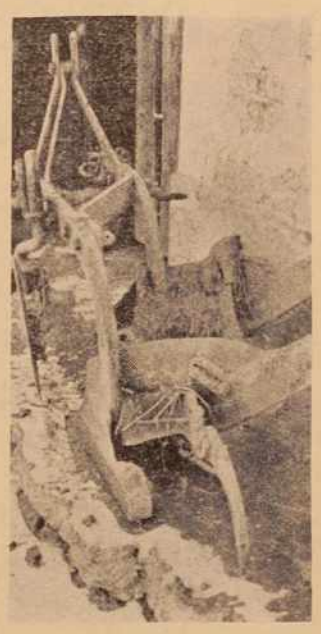

Neočiščen čaka dvobrazdni traktorski plug KZ Videm ob Sčavnici, da ga bodo čez dober mesec spet pripeli k traktorju. Vprašanje je, koliko let bo tak služil svojemu namenu.

Vendar smo kasneje ugotovili, da ni glavni problem v pomanjkanju prostorov. V Kmetijski zadrugi Gornja Bistrica imajo novo in prostorno strojno lopo, pred lopo pa smo v snegu našli novo zobato brano, na podstenju pa je stal čistilnik za zrnje, najbrž pa naj bi prenočila zunaj tudi traktorska prikolica.

Torej: ni krivda samo v pomanjkanju prostorov, marveč v premajhni skrbi zadružnih vodstev za čuvanje družbene imovine.

NI DOVOLJ, ČE JE STROJ POD STREHO

Skoraj povsod, kamor smo prišli, smo ugotavljali, da med stroji predvsem plugi kultivatorji, krožne brane in podrahljači niso bili primerno očiščeni in namazani ter položeni na podstavke. Vseh devet kmetijskih zadrug bi pri tem lahko našteli kar po vrsti. Traktorist Jerič v KZ Veržej je takole ocenil pomen čiščenja pluga: »Če ga takoj, ko končam jesensko oranje, ne očistim, deska porjavi in spomladi nekaj dni skoraj ne morem orati, ker mi porjavela deska ne obrača zemlje.«

»Mrzlo je, ampak ne da se pomagati!« Tako je skoraj pri vseh kmetijskih zadrugah. Ni nobenega prostora za priročne delavnice, pa tudi v »garaži« ni mogoče zakuriti, saj so skoraj vse odprte. Doslej, ko so imele kmetijske zadruge le po dva ali tri traktorje, je še nekako šlo. Ko pa se bo število traktorjev in ostalih strojev še povečalo, bo potrebno misliti tudi na to. Za však vijak klicati mehanika ali servisno delavnico, pa za zadrugo ne pomeni nič drugega kot izdatek.

Druga taka pomanjkljivost so podstavki pod kolesi. Samo v KZ Ivanjci in KZ Tišina smo ugotovili, da so gumijasta kolesa pri motornih škropilnicah podložena z deskami. Povsod drugod so bile gume na cementu ali celo na tleh. Sploh noben stroj ali traktor — tisti, ki ga trenutno ne uporabljajo za prevoze — ni podprt z desenimi nosilci in podložen z deskami. Pravilno je bil postavljen le križevski kombajn. Tudi zračnice so bile v večini primerov premalo napolnjene.

ČE GRE TRAKTOR NA GENERALNO POPRAVILO — POMANJKANJE NADOMESTNIH DELOV — ALI PRIKOLICA »GRUDA« RES NE USTREZA?

V Kmetijski zadrugi Apače imajo traktor znamke »Deutz«. Našo pozornost je pritegnilo predvsem blato, ki je viselo z njega. Traktorist je bil najbrž nekoliko v zadregi, saj so bili ostali traktorji očiščeni. »Ja, ta pa gre na generalno popravilo!« nam je dejal. Podobno je z bistriškim »Halmersom«, ki stoji že od jesenske mlačve neočiščen v garaži s premalo napolnjenimi gumami in čaka na »generalno popravilo«! Je tu potreben komentar? **Prihodnji teden bo že februar, traktorji, plugi in nekateri drugi stroji pa se vedno čakajo na odrešitelja, ki jih bo odvlekel v servisno delavnico.**

NOVE TENDENCE V ZDA GLEDE ODNOSOV S KITAJSKO

Malo katero stališče v povojni ameriški zunanji politiki je bilo pod tako močnimi čustvenimi vtisi, kakor se to kaže v politiki do LR Kitajske. Povezujoč svoje načrte v Aziji s tako Kitajsko, kakršno so si želeli, Američani naravnost niso hoteli, a videti je, da si tudi niso mogli opomoči od presenečenj, ki jih je prinesel razvoj dogodkov v tej veliki državi. Namesto da bi popolnoma spremenili načrt in se prilagodili situaciji, kar bi po pričakovanju bilo najbolj enostavno, so še dalje vztrajali pri svojih planih in hoteli ohraniti ter tudi ustvariti vse pogoje, ki jih je uresničitev teh planov predpostavljala.

Pri »izgubi Kitajske« in kritikah demokratske vlade zaradi »napak«, ki so privedle do takega stanja, so si republikanci ustvarili politični kapital. Gibanje senatorja Mac Carthyja je temeljilo prav na teh čustvenih izlivih, ki jih je ta »izguba« povzročila. Ustvarjeno je bilo vzdušje, ki bi politično onemogočilo vsakogar, če bi se zavzemal za pametnejšo in bolj realistično politiko glede odnosov s Kitajsko.

V takih pogojih je bila zasnovana politika nepriznavanja Kitajske in zaostrevanje nasproti njej. To stališče pa je, razumljivo, že od samega začetka bilo obsojeno na propad. Zgodovina je že na primeru ZSSR pokazala, da však poskus bojkota velikega naroda prej ali kasneje doživi neuspeh. To se je zgodilo tudi z ameriško politiko bojkota Kitajske. Naravno je, da so tudi v ZDA začeli, od časa do časa vse bolj odprto, govoriti o reviziji take politike. Seveda, osnovno sovraštvo nasproti novi Kitajski, ki je posledica materialnih interesov, ostaja tudi pri tistih Američanih, ki predlagajo spremembe, toda sedaj se namesto popolnega odklanjanja predlaga priznanje dejstev in pozitivna politika nasproti najštevilnejšemu narodu sveta.

Ti glasovi še sicer niso tako številni in močni, da bi privedli do spremembe uradne politike, toda z ozirom na njihove izvore je videti, da se stvari razvijajo v tej smeri. Tako je bilo pred določenim časom v senatskem odboru za zunanje zadeve v razpravi takoimenovano Kownolovo poročilo, v katerem je bilo tudi priporočilo za spremembo ameriške politike nasproti Kitajski in to predvsem v smislu navezovanja raznih stikov in morebitnih razgovorov. Ko je član Kongresa Charles Porter komentiral poročilo, je med drugim dejal: »Mi se moramo osvoboditi svojih iluzij. Čang Kaj Šek ni de Gaull, niti nismo več leta 1945. Dejstvo je, da rdeči Kitajci čvrsto kontrolirajo Kitajsko . . . Njeni socialni in ekonomski dosežki so znatni . . . Navezava stikov s Kitajsko ne pomeni popuščanja. Izmenjava novinarjev, članov Kongresa, poslovnih ljudi, študentov in turistov, trgovina na isti osnovi, ki jo sedaj uporabljamo z ZSSR, priznanje (ki ne more pomeniti odobravanja in neodobravanja) in sprejem Kitajske v Združene narode . . . vse to je možno po obdobju preizkušanja in pregovorov, priporočenih v priporočilu.«

Drugo manifestacijo predstavlja objava poročila Odbora za specialne študije Ustanove bratov Rockefeller. Pri izdelavi tega poročila, ki obravnava probleme ameriške zunanje politike sredine dvajsetega stoletja, je sodelovalo več najvidnejših politikov, gospodarstvenikov in vojaških strokovnjakov. V poročilu je med drugim rečeno:

»V sedanjem času lastni interes in omikana politika zahtevajo od ZDA jasno uvidevanje tega, kaj komunistična Kitajska je in kam gre. Izgleda, da je že preveč Američanov doslej predpostavljalo, da bi odsotnost Kitajske v OZN pomenila tudi odstotnost v njihovi zavesti. Predpostavljalo se je, da bo njena moč odločilno prizadeta že s tem, če bo zastopana v Washingtonu ali pri debatah OZN ali pa ne bo. Potreba po popolnem poznavanju tega, kar se dogaja v Kitajski, je tako neizogibna, da morajo manjši interesi in skrbi odstopiti mesto popolnemu obveščanju . . . Sedanji odnosi med Kitajsko in ZSSR niso primerni za enostavno analizo. Morda je dovolj, če povemo, da ti dve veliki komunistični deželi ne moreta vedno biti povezani s skupnimi interesi. V pogledu Kitajske se Sovjeti lahko znajdejo v večjem riziku, kakor so predvidevali . . . To da ne bi bilo pametno pričakovati, da bo nastal tak razvoj v kratkem času ali v obliki, ki bi nujno privedla do olajšane situacije svobodnega sveta . . . Za sedaj se moramo, kjerkoli je to le možno, izogniti taki politiki, ki bi prisilila Kitajsko na tesnejšo navezavo z ZSSR ter biti pripravljeni na nove situacije v času, ko odnosi med tema velikima silama doživljajo spremembo.«

Ta misel o nasprotju med kitajskimi in sovjetskimi interesi je privedla znanega ameriškega komentatorja Waltera Lipmana — kar je tretja menifestacija novih pogledov na Kitajsko — do predloga »zadrževanja« Kitajske v njenih sedanjih mejah kot ameriške politike bodočnosti. V tej politiki bi poleg ZDA in njihovih zaveznikov sodelovale ZSSR in druge azijske države. Taka politika seveda danes ni uresnicljiva, ampak je predvidena za bodočnost.

Po Lipmanovem mnenju je to politika, h kateri bi bilo potrebno težiti »kot k realni nadi za bodočnost« s tem, da se že sedaj pripravi teren za njeno uresničitev. »Pravi politični kurz . . . je, da kolikor je le mogoče dalje ohranimo smer in da med tem časom posredno in previdno razvijamo politiko zadrževanja. S svojim ogromnim in naglo rastočim prebivalstvom bo Kitajska lahko s povečanjem industrijske zmogljivosti postala najmočnejša sila na svetu, čeprav se lahko zgodi, da bo potrebna združena pomoč ZSSR in Zapada, da bi ostala v sprejemljivih mejah.«

Na kaj kaže vse to? Predvsem je očitno, da v Ameriki zori spoznanje o neuspehu dosedanje politike in prepričanje v nujnost sprememb. Res je sicer, da je vse to še bolj bojazljivo in obremenjeno s starimi predsodki, toda poleg tega pa predstavlja napredek v smeri realistične politike, ki bi v svojem nadaljnjem razvoju lahko privedla do pomirjenja in sodelovanja s Kitajsko. Potem je še očitno, da je sovjetska ofenziva miru na mnogih mestih razložena tako, kakor jo je nedavno razložil de Gaull, t. j., da je proizvod sovjetskih težav s Kitajsko, kar je nekatere Američane privedlo do preveč poenostavljenih zaključkov o možnosti nadaljevanja protikitajske politike na novih, bolj elastičnih pozicijah. Toda neoziraje se na te, v bistvu napačne in negativne račune ustvarjajo nove težave v ZDA možnost, da se opusti nevarna mrtva točka v ameriško-kitajskih odnosih. Ni pa potrebno sumničiti, da bi nadaljnji objektivni razvoj, pr. čemer tudi Kitajska lahko odigra odločujočo in konstruktivno vlogo, spet razvil tisto staro, kar v teh računih prihaja do izraza. (Po Press-servisu.)

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti
Direktor Jože Vild
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Štefan Balažic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje.
Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7, telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. ročun pri Komunalni banki v Murski Soboti štev. 605—70

1—365

Na Agroservisu v Soboti so nam kasneje dejali, da so kmetijske zadruge večkrat opozorili, naj dajo stroje v popravilo takoj po končanem jesenskem delu. Agroservis bi tako zmogel vsa tekoča popravila strojev. **Nekajletne izkušnje namreč kažejo, da pritisnejo tako kmetijske zadruge kot posestva s popravili tik pred pričetkom spomladanske setve, kar dela Agroservisu precejšnje preglavice.** Navadno vsega dela ne zmorejo v rednem delovnem času, zato se poslužujejo nadur, ki pa popravila podražijo. K vsemu temu se pogosto pridruži še pomanjkanje nadomestnih delov, ki je prav posebno vprašanje vedno večje kmetijske mehanizacije. Med najbolj izrazite primere sodi pomanjkanje lemežev za traktorske pluge lani. Ti so zmanjkali prav v sezoni jesenske setve.

V več zadrugah smo opazili pokvarjene traktorske prikolice znamke »Gruda«, ki jih izdeluje ljutomersko podjetje »Agrotehnika — servis«. Traktoristi so nam zatrjevali, da prikolice niso dovolj trpežne, da ne prenesejo registrirane tonaže in da se lomijo osovine kakor tudi ogrodje. Pri ljutomerski Agrotehniki — servis smo dobili na to naslednji odgovor: »Glede ogrodja nismo

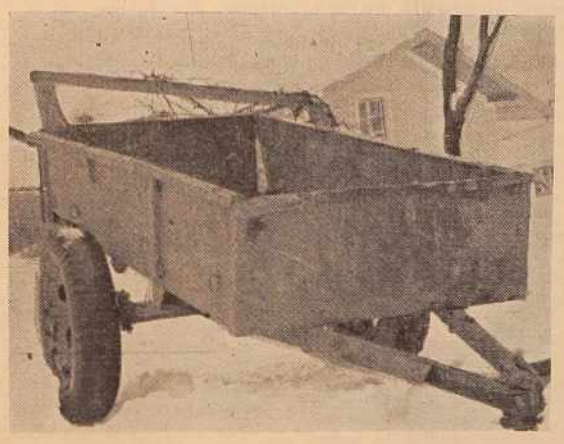

Tudi pri Vidmu smo ujeli tak prizor

doslej prejeli nobenih reklamacij, čeprav smo izdelali precej prikolic znamke »Gruda«. Pač pa je bilo nekaj primerov, da so odpovedala zaradi tehnične napake platišča, ki smo jih kasneje izmenjali. Leta 1957, ko smo jih pričeli izdelovati, so bile te prikolice na šestmesečni preizkušnji na posestvu Arja vas v Savinjski dolini, kjer so bile tudi pod tehničnim nadzorstvom Kmetijskega instituta LRS. Preizkušnjo so prikolice dobro prestale. Ob nosilnosti pa lahko pripomnimo le to, da vozniki prikolic nalagajo često tudi več kot dovoljuje registracijska nosilnost prikolice, ki znaša 3,5 tone. Take primere smo zasledili predvsem pri prevozu gramoza. Glede na to smo kasneje tudi zmanjšali širino stranic kripe od prejšnjih 45 na 35 centimetrov.«

TRAKTORISTI IN »TRAKTORISTI«

Servisni pregledi kmetijskih strojev in traktorjev, ki jih uvaja pri kmetijskih zadrugah v Prekmurju soboški Agroservis, so med drugim pokazali, da večina traktoristov ni dovolj vešča svojemu delu. To smo ugotavljali tudi pri naši akciji. **Pri nižji temperaturi ponekod ne dodajajo gorivu petroleja, uporabljajo neprimerna olja ali pa ga dajejo preveč ali premalo, v akumulatorje ne vlivajo destilirane vode itd.** Na videz so to malenkosti, ki pa so za pravilno oskrbo traktorjev nujno potrebne. Morda izvira iz tega tudi premajhna skrb za splošno oskrbovanje strojev. Vendar je to dovolj za pomislek, ali so trimesečni tečaji za traktoriste dovolj. Poleg tega so tečaji navadno pozimi, ko ni skoraj dovolj možnosti za praktično učenje. Pri kmetijskih zadrugah je čutiti tudi pomanjkanje strojnikov, kar je iz dneva v dan bolj aktualno. Vsekakor pa bi morala imeti v našem, izrazito kmetijskem področju, okrajna zadružna zveza človeka, ki bi se ukvarjal s kmetijsko mehanizacijo.

KAJ POREČEJO K TEMU ZADRUŽNIKI?

Ob teh ugotovitvah bi bilo prav posebej zanimivo anketirati naše zadružnike, predvsem pa člane upravnih odborov kmetijskih zadrug in zadružnih svetov, če vedo, kako čuvajo njihova osnovna sredstva. Pol milijarde dinarjev vrednosti, ki jih kvarita vlaga in blato, ali celo nevednost tistih, ki so jim stroji zaupani v upravljanje in oskrbo, bo morala postati čim prej

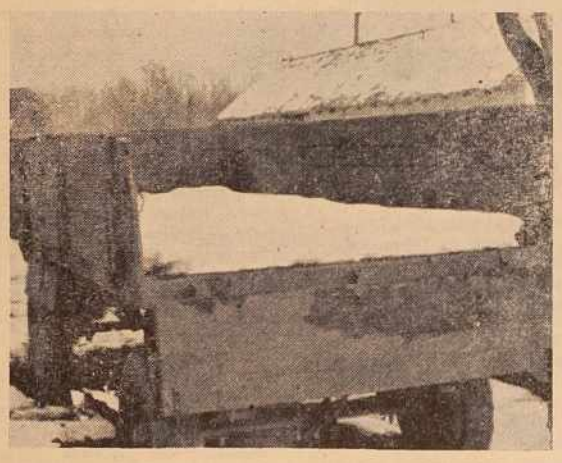

Ta prikolica kmetijske zadruge Lipa-Odranci bo prezimila tokrat kar za zadružnim domom v Lipi. Pod kolesi se je nabrala mlakuža. Kaj bodo rekli člani upravnega odbora in zadružniki, če bodo morali spomladi kupiti nove gume?

predmet večje pozornosti organov upravljanja v kmetijskih zadrugah. To postaja vsakdanja zahteva več sto traktorjev in čez tisoč priključkov, ki že pomagajo našim zadružnikom obdelovati zemljo. Toda ob premajhni skrbi zanje bodo kaj hitro odpovedali in postali za kmetijske zadruge breme in večen izdatek za popravila, končno pa kup železa za odpad.

To je samo o polovici milijarde dinarjev, ki leže v strojih kmetijskih zadrug. S PRAV TAKSNO VREDNOSTJO PA GOSPODARIJO TUDI KMETIJSKA GOSPODARSTVA DRUŽBENEGA SEKTORJA, PRI KATERIH STROJI NISO MNOGO ALI PA CELO NIČ NA BOLJŠEM KOT PRI KMETIJSKIH ZADRUGAH.

Tu bo potrebno potisniti kolo nekoliko hitreje naprej...

JUS MAKOVEC
JANKO STOLNIK

Po občnem zboru Društva prijateljev mladine v Ljutomeru

SKRB ZA VZGOJO STARŠEV IN MLADINE

Delo Društva prijateljev mladine v Ljutomeru je bilo v minulem letu precej popolno, vendar ga bodo morali v nekaterih področjih še izpopolniti. V minulem letu je društvo dajalo največji poudarek vzgoji staršev in šolske mladine in to z raznimi predavanji nekaterih uglednih pedagogov. Predavanja so zajemala različne teme, vendar niso bila tako plodna, kot bi lahko bila šola za starše. O ustanovitvi take šole so že razmišljali, vendar je lani zaradi pomanjkanja predavateljev niso mogli ustanoviti. Tudi letos ni posebnih obetov, zato bo društvo še nadalje organiziralo potrebna predavanja, dasiravno je tudi zanje težko dobiti predavatelje.

Ena pomembnih nalog, za katere se društvo zavzema, je brez dvoma ureditev raznih servisov, otroškega igrišča in zavetišč v okviru stanovanjske skupnosti. Žal jim na tem področju v minulem letu ni uspelo napraviti veliko. V otroškem vrtcu, ki je za sedanje potrebe že pretesen, so lani uvedli prehrano otrok po izredno nizki ceni, vendar nekateri starši za to niso pokazali posebnega razumevanja. Zaradi tega bo društvo priredilo razgovore s starši, na katerih se bodo pogovorili o možnostih in načinu prehrane.

Ureditev otroškega igrišča in zavetišč ovira zlasti pomanjkanje finančnih sredstev. Menijo, da bi se dalo nekaj sredstev dobiti pri nekaterih podjetjih.

Društvo je z odobravanjem sprejelo odločitev ljutomerske »Svobode«, ki bo v kratkem odprla klub, ki bo opremljen z zvočnim kinoprojektorjem, televizijskim in radijskim sprejemnikom. To bo primerno zavetišče za ljutomersko mladino in odrasle. Večina opreme je že pripravljena, tako da se bodo ti obeti verjetno že prihodnji mesec uresničili.

Pri društvu je formirana tudi posebna komisija za izbiro filmov, primernih za šolsko mladino. Ne bi bilo napak, če bi priredili za šolsko mladino posebne kino predstave, kadar so primerni filmi.

Na občnem zboru društva prijateljev mladine, ki je bil minuli četrtek, so predlagali, naj bi tudi ljutomerska podjetja, po vzgledu nekaterih podjetij v Murski Soboti, prevzela patronate nad ljutomerskimi in morda še okoliškimi šolami. Nakazali so tudi potrebo po reševanju nekaterih socialno ogroženih otrok ter se zavzemali za ustanovitev šole za starše.

Tudi za ustanovitev igrišča in otroških zavetišč, kakor tudi za prehrano otrok so med razpravami pokazali veliko zanimanja. Občnega zbora se je udeležilo preko 40 članov, ki so ob koncu z velikim zanimanjem poslušali predavanje prof. Demšarja iz Ljubljane »O spolni vzgoji otrok«. -ko

PRIJAVE SE HITRO ZBIRAJO

Kot smo že poročali, je Zveza društev prijateljev mladine Jugoslavije skupno s centralnim komitejem LMJ organizirala akcijo pionirjev in mladih zadružnikov. To je neke vrste tekmovanje v izpolnjevanju letnih programov mladine in pionirjev, ki naj bi jih pritegnilo k usposabljanju in napredovanju na področju dela, za katerega so se prijavili. Tu ni nujno, da bi morala tekmovati celotna organizacija, ampak lahko prijavi tudi posamezne sekcije.

Za to akcijo je v organizacijah veliko zanimanje, saj je okrajni odbor, ki te akcije vodi, prejel že preko 90 prijav. Največ prijav so poslali iz soboške občine. Pričakujejo, da se bo to število še povečalo.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA SZDL V LJUTOMERU

V torek je bila v Ljutomeru seja občinskega odbora Socialistične zveze, katere se je udeležila tudi sekretarka Okrajnega odbora SZDL Sida Podlesek. Razpravljali so o izidu nedavnih volitev novih vodstev ter o delu posameznih osnovnih organizacij, kakor tudi o povečanju članstva. Na seji so določili, da bo občinska konferenca SZDL v Ljutomeru 27. februarja.

LETOS 55 MILIJONOV DIN ZA REGULACIJO MURE

Zvezni proračun predvideva letos 55 milijonov dinarjev sredstev za nadaljnjo regulacijo Mure. Pri tem so mišljena nekatera dela, ki so jih pričeli že leta 1958, razen tega pa bodo regulirali predvsem spodnji tok Mure od Ižakovec do Gornje Bistrice. Za ta del Mure bodo porabili okrog 30 milijonov dinarjev.

ZLATE KOLAJNE ZA PRIZADEVNOST

Predsednica delavskega sveta tovarne perila »Mura« v Murski Soboti Justina Janež je dala našemu sodelavcu naslednjo izjavo o uspehu, ki ga je dosegla tovarna na nedavni razstavi »Moda 1960« v Ljubljani.

»Pri ocenjevanju sta odločali predvsem kakovost in izbira tkanin. Za 18 razstavljenih moških srajc z dolgimi rokavi smo prejeli 4 zlate, 6 srebrnih in 1 bronasto kolajno. Komisija je ugodno ocenila našo izbiro tkanin, predvsem pa kakovost izdelkov, pri čemer se je v polni meri pokazala prizadevnost kolektiva naše tovarne. Predvsem ličnost naših izdelkov je bila tudi pogoj, da smo na sejmu prodali za okrog 40 milijonov dinarjev naših izdelkov. Priznanje na sejmu bo vsekakor vzpodbuda kolektivu za še večjo delovno prizadevnost.«

Občni zbor soboških gasilcev

V ponedeljek je imelo soboško gasilsko društvo letni občni zbor, katerega so se med drugimi udeležili tudi podpredsednik OLO Franc Sebjanič ter podpredsednik in tajnik občinskega ljudskega odbora Stefan Sabjan in Edi Perhavec.

V poročilih predsednika je bilo zlasti poudarjeno, da so gospodarske organizacije premalo zainteresirane za gasilstvo, poleg tega pa le redka podjetja skrbijo za požarno varnost. V finančnem pogledu so društvo nekatere gospodarske organizacije sicer podprle, niso pa še zainteresirale zaposlenih za sodelovanje v društvu. Društvo se šteje med najbolje organizirana društva v okraju, vendar pa ima trenutno komaj okrog 40 članov. Najmanj imajo mladine. Lani so sodelovali pri gašenju 8 požarov.

Društvo bo moralo letos nakupiti še nekaj opreme, zlasti drsalno vrečo, ter se organizacijsko še bolj utrditi. Med prvimi nalogami pa je brez dvoma povečanje števila članov. -ko

KULTURA IN PROSVETA

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA

V nedeljo zvečer ob 20. uri bo v Murski Soboti, v dvorani kina Park, gostovalo Slovensko narodno gledališče iz Maribora s komedijo v štirih dejanjih »Sreča na upanje«. Komedijo je napisal francoski pisatelj Marcel Franck.

Pisatelj je v komediji zbral več sodobnih problemov — kupovanje na kredit, stanovanjske težave, življenjski standard — in jih postavil v dobro preizkušeni komedijski motiv mladega para in tašče, oziroma med Catherine in Jeromea, njenega zaročenca, a poznejšega moža ter taščo. Pozneje je ta motiv razširil še na drugo taščo. Pridružil jima je še zastopnika današnje trgovske leporečnosti in iznajdljivosti pri lovu na kupce. Teh pet ljudi nam v lepo tekoči, zabavni komediji odpira oči, kako je malomeščanska — in ne samo ta — baharija, preletavanje svojega bližnjega, neumno trapanje za novotarijami, tiranija nad otroci bedna karikatura pravega življenja in da zanj vesta le dva mlada, ki se iz našopirjenosti in lažnega sijaja rešita z odkritosrčnostjo in delom.

Čeprav je »Sreča na upanje« skoz in skoz francoska komedija, jo bo naš gledalec dobro razumel, kajti tisti koš nadlog, ki krivi petorico v komedijo, stiska tako ali drugače tudi nas. Živimo pač v stoletju tehnike, zakonov in predpisov ter premišljenega finančnega poslovanja.

Prva izvedba za Jugoslavijo je bila v Mariboru, ko je Bruno Hartman prevedel to komedijo na slovenski jezik.

Ob tej priložnosti je avtor Marcel Franck bil tudi sila radoveden, kako bo prva izvedba sprejeta. Napisal je gledališču: »Sporočite mi, prosim, čimprej, kako jo bodo sprejeli (komedijo), s sporočilom pa mi pošljite tudi lepak, gledališki list in kritike, ki bodo o njej izšle.«

Radgona za Prešernovo proslavo

Gornja Radgona bo tudi letos dostojno proslavila kulturni praznik slovenskega naroda. Nastopila bo igralska skupina s svojimi recitatorji, ki bodo posredovali poslušalcem bisere Prešernove poezije. Na proslavi bo sodeloval tudi moški in mešani zbor, ki bosta zapela pesmi na tekst našega velikega pesnika. Da bo svečanost kar najbolj pestra, bosta nastopila še dva solista, prvi bo zapel Nezakonsko mater, drugi pa Mornarja.

Proslavo bo zaključil radgonski mladinski zbor z Zdravljico, kar bo prireditev brez dvoma še poživilo.

V Prešernovem tednu bodo priredili v Radgoni najvidnejši slovenski književniki literarni večer, za katerega kažejo Radgončani že sedaj veliko zanimanje. Na slovenski kulturni teden ne bodo pozabila tudi radgonska podjetja. V tem tednu bodo poklonila radgonski knjižnici, ki je za radgonske razmere res premajhna, nekaj knjig. Knjige bodo izročili predstavniki podjetij pred proslavo in s tem dokazali, da jim je tudi kulturna rast Radgone pri srcu. -ar

»OPERACIJA M K« V MELINCIH

Kulturnoprosvetno društvo v Melincih je minulo nedeljo uprizorilo v režiji Milana Horvata, trodejanko »Operacija M K«. Prireditev je lepo uspela in si jo je ogledalo preko 80 ljudi iz bližnje okolice. V kratkem se bodo predstavili še v Dokležovju, Bistrici, Odrancih in v Lipi.

MKUD „Štefan Cvetko" na radgonskem odru

Čeprav nam je že Jože Ternar v zadnji številki Pomurskega vestnika napisal tehtno kritiko o Usodah, ki so jih dali na oder mladi igralci Mladinskega kulturno-umetniškega društva »Štefan Cvetko« iz Murske Sobote na soboškem odru, naj mi bo dovoljeno nekaj nepomembnih opazk o mladih igralcih v Kulundžićevi sodobni drami Usode in o njihovi igri na radgonskem odru.

Brez dvoma so se mladi dijaki iz Sobote posteno potrudili, da so pripravili Radgončanom prijeten večer, pa čeprav v hudo hladni dvorani. Posebno prepričevalna je bila študentka, ki je nastopala v igri kot študentka akademije za upodabljajočo umetnost; njena igra je bila močna, igralsko do lepe mere zrela in tehtna. Tudi ostalim igralcem ni kaj očitati, saj so vložili za uspeh mnogo truda.

Je pa treba Usodam kljub temu nekaj zameriti! Pravzaprav nastopajočim! Mladi ljudje so nastopali na odru takorekoč brez mask. Nič ne vem, če je to dandanašnji dan moderno oziroma sodobno. Oče in hči sta bila po zunanjem liku sestra in brat, in mati je bila po zunanjem vidiku mlajša od svoje hčere. To je bilo za nas Radgončane, ki tako malo pokukamo v svet, nekaj neosakdanjega. Potem pa nam je pila kri tudi tista preljuba Vltava. V vseh pavzah, za katere res nismo vedeli, zakaj moramo sedeti v temi, smo morali neprestano poslušati tisti del, ki je čudovito podoben naši slovenski Čuk se je oženil. No, tudi mi Radgončani ne moremo vsega prebaviti! In še: kakšni dve »usodi« bi lahko izostali, da bi bila zadeva krajša, saj so si bile nekatere po motiviki kar podobne. Pri tem drama ne bi izgubila ničesar in bi bili ljudje v dvorani bolj potrpežljivi.

Mlade igralce iz Sobote še prosimo, da nam oprostijo tiste maloštevilne Radgončane, ki so s svojo nemirno prisotnostjo dokazali, da so bili za Usode še premalo zreli.

PTUJČANI GOSTOVALI V LJUTOMERU

Minuli četrtek je v Ljutomeru gostovalo DPD »Svoboda« z italijansko komedijo v treh dejanjih »Mladost ne pride več nazaj«.

Igra je bila dobro odigrana in si jo je z zadovoljstvom ogledalo veliko število Ljutomerčanov in okoličanov.

Dokumentarni film „Bregovi Mure"

Pred tretjo filmsko akcijo prleških študentov

Amaterski film Bregovi Mure, ki je noviteta v repertoarju ekipe za predvajanje filmov prleških študentov, prikazuje nekatere značilnosti Mure in nekaj važnejših gospodarskih središč Pomurja, kakor so M. Sobota, Radgona, Ljutomer, Lendava in druga.

Ljudje tudi tu živijo in delajo ter se kot povsod v naši domovini trudijo za boljše življenje. Pomurje še ni posebno razvito, toda v naši socialistični domovini je sedaj tudi zanj nastopila doba hitrejšega razvoja. Modernizirajo zdravilišče v Radencih, povečujejo polnilnico slatine v Boračevi, zidajo vinsko klet na Kapeli, gradijo in izboljšujejo še marsikaj, kar služi kot osnova za dvig življenjske ravni.

Ena od osnov za boljše življenje je regulacija tekočih voda. Voda lahko prinaša veliko dobrega, lahko pa tudi zelo škoduje. Vodotoki v Pomurju povzročajo še vedno veliko škodo. Strahotne so poplave Mure, Ščavnice, Ledave, Plitvice in še drugih potokov. Kolikokrat so že vode uničile večino pridelkov, koliko je zemljišč, ki so zamočvirjena, kolik. zemlje je odnesla Mura!

Najpomembnejše delo je regulacija Mure, ki je bila delno urejena približno do veržejskih mostov. Posamezne ureditve na Ledavi in drugod niso mogle odpraviti poplav.

Sedaj je tudi za Pomurje nastopil čas načrtnega urejanja voda. Najprej je bilo treba rešiti obstoječo regulacijo Mure od veržejskih mostov navzdol. Film prikazuje, kako potekajo dela. Mura sama mora zasipati svoje bivše rokave, sipine hitro ozelenijo ter jih pokrije grmičevje ter pozneje gozd.

Sedaj proučujejo vodnogospodarske razmere Mure, da bi izdelali načrte za izkoriščanje njene vodne sile v energetske namene.

Vodne skupnosti skrbe za regulacije, melioracije in za vzdrževanje že zgrajenega razbremenilnika, ki ščiti pred poplavami Mursko Soboto ter obsežno področje proti vzhodu. Urejajo Ledavo nad Mursko Soboto, čistijo struge in kanale, gradijo visoke vodne nasipe ob Muri, urejajo Plitvico na Apaškem polju in poizkusno melioracijo na Blaguškem potoku. Počasi se že kaže, koliko lahko koristi smotrno in premišljeno delo. Okrajni ljudski odbor v Murski Soboti je tudi že izvolil komisijo z nalogo, da koordinira in usmerja delo v zvezi s študijskimi pripravami in izdelovanjem načrtov za bodočo izgradnjo murskih hidrocentral.

Dela pri urejanju voda v Pomurju se sedaj šele pričenjajo. Potrebno bo še veliko naporov, še veliko sredstev, da bodo vode v Pomurju prisiljene, da bodo le koristile. Takrat ne bo več močvirij, pridelki bodo boljši in ne bo več strahu, da bi jih poplave uničile. Pomurje bo naredilo v svojem razvoju velik korak naprej.

Film prikazuje tudi tradicionalne konjske dirke v Ljutomeru ter nekatere pridobitve, ki bodo pripomogle k boljšemu življenju delovnih ljudi v skrajnem severovzhodnem delu Slovenije. I. K.

Hermini in Esterki

se je želja izpolnila

Tragedija Bencikove družine iz Petišovec je že skoraj da pozabljena. Bilo je pred leti, ko je v hiši zaradi slabe plinske napeljave prišlo do silovite eksplozije. Od sedemčlanske družine sta ostali le še mala Esterka in Hermina, katerima so zdravniki rešili življenje. Tako sta ostali sami, prepuščeni tujim ljudem. Ali bi jima lahko sploh kdo popolnoma nadomeščal starše? Redki so primeri, da so taki otroci v mladosti srečni, ker so v največ primerih prepuščeni sebi. Ni minilo dosti časa, ko je mala Esterka dobila drugo mamo in očeta. Posvojila sta jo zakonca iz Maribora. Bila je zadovoljna, tako da je pogosto pozabila, da so to tuji ljudje. Privadila se je, ni pa pozabila, da ima sestrico, ki je bila daleč od nje, pri sorodnikih v Čakovcu. Vedno si je želela, da bi bili skupaj. Hermina je bila v Čakovcu sicer zadovoljna, niso ji pa vedno posvetili dovolj skrbi in pozornosti, da bi lahko bila srečna. Tudi ona si je želela priti do sestrice, ki jo je le poredko videla.

V soboto pa so obema izpolnili željo. Prišli sta zopet skupaj. Krčkova iz Maribora sta posvojila tudi Hermino. Bili sta zadovoljni. Tako bosta odslej skupaj, pri ljudeh, ki jima bodo popolnoma nadomestili skrbno očetovo in materino roko. -ko

NOVA SKLADIŠČA V ZADRUGI BISTRICA

Kmetijska zadruga Bistrica ob Muri, ki se bo v kratkem združila z zadrugo Črensovci, urejuje v zadružnem domu večja skladišča za semena, reprodukcijski material in gorivo. Gradnja bo stala predvidoma preko 1 milijon 600 tisoč dinarjev. Zadruga ima nekaj lastnih sredstev, delno pa ima najeto tudi investicijsko posojilo. Dela bodo končana verjetno že spomladi.

LETOS PREDVIDENE OBSEŽNE MELIORACIJE

VODNA SKUPNOST ZA MELIORACIJO PREKMURJA IMA ŽE IZDELAN PERSPEKTIVNI NAČRT ZA MELIORACIJO POPLAVNIH PODROČIJ NA LEVEM BREGU MURE. POPLAVNO PODROČJE ZAJEMA PREKO 5 TISOČ HEKTAROV. PO MELIORACIJI SE BO PROIZVODNJA V KMETIJSTVU MOČNO POVEČALA, ZLASTI V TRAVNIŠTVU. ČISTI DOHODEK NA HEKTAR POVRŠINE SE BO POVEČAL SKORAJ ZA 64 TISOČ DINARJEV

Letos je v prvi vrsti predvidena dokončna ureditev Ledave in pritokov, melioracija martjanskega in puconskega potoka. Predvidena je tudi ureditev odvodnika Dobel-Mokoš, nasipa ob Kučnici ter podobna melioracijska dela na nekaterih poplavnih področjih. Za ta dela bodo morali poleg prispevkov članov Vodne skupnosti, ki bodo imeli nedvomno korist, najeti še okrog 400 milijonov dinarjev posojila.

Melioracije in agromelioracije, ki bodo zajele predvidoma okrog 5 tisoč hektarov obdelovalnih površin, bodo za Pomurje velikega pomena, saj se bo čisti dohodek na hektar površine povečal za okrog 64 tisoč dinarjev. Se pravi, da se bo skupni dohodek po melioracijah povečal za preko 300 milijonov dinarjev letno. Izračuni strokovnjakov kažejo, da bodo te melioracije, z ozirom na povečanje dohodkov, vsekakor rentabilne. Prav zaradi tega bo potrebno ta dela podpreti in pospešiti.

Po končanih predvidenih melioracijah bo potrebno z deli še nadaljevati, kar bo stalo še nadaljnjih 117 milijonov dinarjev. Vsa predvidena dela bodo predvidoma končana v petih letih.

Te melioracije bodo prispevale tudi k izboljšanju travnikov in ostale krme, ki bo potrebna za predvideno povečanje števila živine. -ko

BOLEHNEČICI

Na nedavnem občnem zboru gasilskega društva je bilo največ govora o gradnji gasilskega doma. V ta namen so že začeli zbirati les in ostali gradbeni material. Letos bodo poslali več članov tudi v razne tečaje, tako da bo društvo dobilo tudi potreben strokovni kader.

Obširnejša vzgoja kadrov

MINULO NEDELJO JE IMELA OBČINSKA GASILSKA ZVEZA V GORNJI RADGONI LETNI OBČNI ZBOR. UDELEŽILO SE GA JE 75 DELEGATOV IZ VSEH DRUŠTEV OBČINE. NA ZBORU JE BILO UVODOMA PODANO POROČILO, NATO PA SO TUDI MED RAZPRAVAMI KRITIČNO OCENILI DELO POSAMEZNIH DRUŠTEV V MINULEM LETU

Večina gasilskih društev v radgonski občini je v minulem letu aktivno delovala. Na območju gasilske zveze je 35 prostovoljnih in tri industrijska gasilska društva s 1283 člani. V minulem letu so društva sodelovala pri gašenju 22 požarov ter obvarovala okrog 80 milijonov dinarjev vrednosti. Nekatera društva so imela pri gašenju zaradi zastarelih brizgaln manj uspeha, zato jih bodo morali zamenjati in poskrbeti za boljše brizgalne.

Na lanskem občnem zboru so sklenili, da bodo vse gasilske prireditve čez leto posvetili 40- letnici ZKJ. Ta sklep so tudi uresničili. Poleg manjših društvenih in občinskih proslav so člani sodelovali tudi na osrednjih okrajnih in občinskih proslavah Pomurja. Gasilske organizacije pa skrbijo tudi, da se člani udejstvujejo in sodelujejo v množičnih organizacijah. Med gasilci je kar 1017 članov SZDL, precej pa jih je včlanjenih v društva Rdečega križa in ostale organizacije. Med člani je največ delavcev in kmetov. V gasilstvu je razmeroma malo mladine, zato bodo morali v bodoče mladino za sodelovanje bolj zainteresirati.

Lani so obnovili in zgradili precej gasilskih domov, saj so opravili preko 16 tisoč delovnih ur. Društva bodo morala letos zbrati vsa razpoložljiva sredstva za nakup in obnovitev brizgaln, ki so ponekod že močno obrabljene. Letošnje dotacije bodo porabili zlasti za nabavo sodobnih tehničnih pripomočkov za večja gasilska društva kot so Radgona, Radenci, Apače in druga.

Na zboru so sklenili, da bodo nekatera manjša in nedelavna društva organizacijsko utrdili ali pa pridružili k večjim društvom. Sklenili so tudi, da bodo posvetili v letošnjem letu večjo skrb strokovni vzgoji članstva in to zlasti s seminarji in predavanji. Ob koncu so še sklenili, da bodo utrdili sodelovanje z ostalimi organizacijami ter pospešili gradnje in obnove nekaterih gasilskih domov. J. S.

NESREČAM SE LAHKO IZOGNEMO

Kot smo naše bralce že obvestili, bomo zaradi prepogostih nesreč, prestopkov in nediscipliniranosti šoferjev, kolesarjev in pešcev v posebni rubriki redno objavljali potrebna opozorila in nasvete. V tej rubriki bomo objavljali tudi nesreče ter pogoste kršilce predpisov.

PESCI IN VOZNIKI — BODITE PREVIDNI

Ker so ceste ponekod še močno poledenele in zasnežene, bo potrebna še nadalje večja previdnost pri srečanjih in prehitevanjih ter na križiščih. To velja zlasti za voznike motornih vozil in kolesarje. Ob sedanji situaciji na cestah je najbolje, da šoferji še nadalje vozijo z verigami, ker je sneg skopnel samo ponekod.

KOLESARJI NAPRAVILI PREKO 3500 PREKRŠKOV

Če pogledamo statistične podatke, ugotovimo, da so v lanskem letu napravili skorajda največ cestno-prometnih prekrškov kolesarji. Ti največkrat niso seznanjeni s predpisi, čestokrat vozijo po levi strani, se vozita na kolesu dva, mnogo kolesarjev pa nima na kolesu predpisane opreme.

Zaradi kršitve cestno-prometnih predpisov je bilo lani predanih sodniku za prekrške v našem okraju kar 459 kolesarjev, z mandatno kaznijo pa je bilo kaznovanih 3256 kolesarjev. Največ jih je bilo kaznovanih zaradi vožnje po levi strani, vožnje brez luči in predpisane opreme, 12 pa jih je bilo kaznovanih zaradi vinjenosti.

Pristojni organi kolesarje zaradi prekrškov dostikrat opozarjajo, vendar ti opozoril dostikrat ne upoštevajo in delajo spet podobne prestopke.

Ker gre v največ primerih za delavce in uslužbence, bi bilo prav, da bi tudi sindikati pomagali reševati tą problem.

PROMETNE NESREČE V ZADNJIH DNEH

V minulem tednu smo opozorili starše in šole, da pazijo na otroke, da se ne bodo igrali in sankali v bližini cest ter da se bodo previdno vedli na cestah, vendar se ponekod tega niso resno oprijeli.

V petek so se otroci v Bodoncih sankali s hriba čez cesto. Starši so jih baje opozarjali, da se naj odstranijo, vendar ni zaleglo. Tako sta se med sankanjem zaletela v prednji del avtomobila, ki je k sreči peljal počasi, 9-letna J. V. in R. V. iz Bodonec. J. si je pri tem zlomila nogo in je bila prepeljana v bolnišnico.

*

V petek je v Tešanovcih zaradi poledenelosti ceste vojaški avtomobil zadel v prednji del avtobusa. Škodo cenijo na več tisoč dinarjev.

*

12. januarja je voznik Karel Štuhec iz Lendave zaradi zasneženega cestišča zavil v desni jarek ter se prevrnil na leseno ograjo. Škoda na avtomobilu, ki je last avto-moto društva, znaša 10 tisoč dinarjev.

Ker je voznik imel v avtu še 6 oseb, bi moral biti na taki cesti bolj previden.

*

13. januarja je šofer Ivan Verbič iz Soštanja zaradi poledenelosti ceste — vozil je brez snežnih verig — trčil na Tišini v tovornjak, katerega je vozil H. Soršak. Škodo na obeh vozilih cenijo na 85 tisoč dinarjev.

ŽIVAHNO DRUŠTVENO ŽIVLJENJE V GANČANIH

V Gančanih je društveno življenje močno razgibano. Prosvetno društvo »Dolinec« je uprizorilo lani 2 igri in priredilo tri vesele večere, s katerimi so gostovali v Lipi in Odrancih. Preteklo nedeljo pa so gostovali z novim programom »Veselega večera« v Lipovcih. Spored je obsegal skeča »Snubač« in »Na stara leta«, nekaj šal pa sta posredovala ljudem Tinek in Lajoš. Kot povsod drugod, so tudi v Lipovcih napolnili ljudje prireditveni prostor do zadnjega kotička. Z veselim večerom bodo gostovali najbrž še na Bistrici in v Beltincih.

V kratkem bo dramska skupina prosvetnega društva v Gančanih uprizorila igro »Prevara«. Dosedanji uspehi društva in načrti za letošnje leto kažejo, da je to društvo med najboljšimi v beltinski občini.

Tudi drugače je življenje v Gančanih, predvsem v zimskih mesecih, dokaj pestro. Na nedavnem občnem zboru vaškega odbora Rdečega križa so sklenili, da bodo letos zbirali krvodajalce in organizirali več zdravstvenih predavanj. Med glavnimi nalogami Rdečega križa pa je sodelovanje pri gradnji vaškega doma, za katerega so vaščani že pripravili okrog 40 tisoč kosov opeke.

Ob gradnji doma so spet oživeli tudi gančanski gasilci, ki bodo dobili v vaškem domu svoje prostore. Organizatorju gradnje vaškega doma, krajevnemu odboru, je tako uspelo pritegniti h gradnji doma vse organizacije in društva v vasi.

Morilec Pavla Kolomana obtožen

Včeraj je Okrožno javno tožilstvo v Murski Soboti vložilo pri Okrožnem sodišču obtožnico zoper Janka Kolomana zaradi uboja Pavla Kolomana iz Motvarjevec.

Pokojni Pavel Koloman je po smrti svoje žene osamljeno živel v svoji hiši na robu vasi Motvarjevec. Zaradi njegovega premoženja (imel je okrog 4 ha zemlje) se je med bližnjimi sorodniki začelo tekmovanje: komu bo starec prepustil dediščino. Zato so mu enkrat eni in drugič zopet drugi nosili hrano in skrbeli zanj. Toda lani, ko je Pavel Koloman dal slutiti, da ne bo prepustil svojega premoženja nobenemu med njimi, ampak skupnosti, so ga zapustili in zaradi te »nehvaležnosti« je prišlo do razprtij.

Posebno ogorčen je bil Janko Koloman, ki je upal na gozd in velijo njivo. To je namreč mejilo na njegovo posestvo, ki ga je hotel, kot drugi s temi zemljišči, še bolj zaokrožiti in seveda povečati. Takrat, ko so se začela nesoglasja, pa je Janko Koloman v gozdu tudi posekal nekaj drevja in ga prodal.

1. decembra lani pa je proti večeru kot običajno prišel na dvorišče domačije Pavla Kolomana, da bi iz studenca zajel vodo in napojil živino. Bila sta namreč soseda. Takrat pa je zagledal Pavla Kolomana in ostreje postavil zahtevo po zemlji. Beseda je dala besedo in med njima se je vnel prepir. Starca je spremil tudi v sobo, med prepirom pograbil palico, na katero se je Pavel Koloman upiral ter ga začel z njo tolči po glavi. Ko ga je s palico in brcami omamil, ga je vrgel pod mizo in pustil, sam se pa vrnil domov, palico vrgel v potok, zjutraj pa enostavno odpotoval, ne da bi pogledal starca.

PRI SODNIKU ZA PREKRŠKE V LENDAVI

Sodnik za prekrške v Lendavi je imel lani precej dela. Skupno je bilo danih 499 predlogov za kaznovanje, od tega izrečenih 305 pravnomočnih odločb. Največ prekrškov so skorajda zabeležili v prometu. V hujših primerih odvzemajo tudi vozniška dovoljenja. Precej visok je tudi odstotek prekrškov, ki jih odkrivata tržni in delovni inšpektor. V minulem letu je bilo 30 voznikov motornih vozil kaznovanih zaradi pijanosti.

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT —

Z občnega zbora NK „Sobota“

Obetajoča perspektiva

V NEDELJO JE BIL V MURSKI SOBOTI LETNI OBČNI ZBOR NOGOMETNEGA KLUBA »SOBOTA«. PO POROČILU SEKRETARJA TOVARIŠA CVETKA, KI JE ZAJEMALO OBSIRNO ANALIZO DELA KLUBA V MINULEM LETU, SO ZLASTI POHVALILI PRVO MOŠTVO, KI SE JE V MINULEM LETU MOČNO UVELJAVILO. POHVALILI SO TUDI DRUGO MOŠTVO, KI JE IGRALO SAMO V JESENSKEM DELU TEKMOVANJ TER PIONIRJE. MED RAZPRAVAMI SO POSAMEZNIKI NAKAZALI POTREBO PO VZGOJI MLADIH VRST — MLADINE IN PIONIRJEV

Lanski uspehi in rezultati nogometnega kluba »Sobota« na zelenem polju, ki so jih na nedeljskem občnem zboru ponovno preanalizirali, spet in spet dokazujejo naglo rast kvalitete igranja in discipliniranosti. Prvo moštvo, ki se je do konca leta 1958 povzpelo na precej kvalitetno višino — doseglo je 9. mesto v slovenski conski ligi — je v minulem letu spet napredovalo, saj zaseda že 5. mesto. S tem ni rečeno, da je moštvo že na popolni višini, ampak bo lahko ob nadaljnjem prizadevanju dosegalo še večje uspehe.

Prvo moštvo je lani odigralo 42 prvenstvenih in prijateljskih tekem s skupnim rezultatom 97:93 v korist kluba. Drugo moštvo je lani sodelovalo samo v jesenskem delu tekmovanja, ker v spomladanskem delu v pomurski ligi ni bilo tekmovanj. Moštvo je igralo izven konkurence ter v svoji skupini doseglo prvo mesto. Odigralo je tri tekme ter v vseh zmagalo z razliko 14:5 ter doseglo 6 točk.

Obe moštvi je lani treniral Zelko, medtem ko je mladino in pionirje treniral v začetku Titan, sedaj pa Svetina. Pri pionirjih so lani zabeležili precejšen napredek, nekoliko slabše pa je bilo pri mladini. Kljub temu pa si klub tudi od mladine precej obeta. Letos bodo spet organizirali pionirsko nogometno šolo ter začeli še bolj trenirati in uvajati v ta šport tudi mladi rod.

Za nadaljnje uveljavljanje in pripravo moštev pa bo brez dvoma potrebno čimprej obnoviti stadion ter urediti tudi pomožni stadion, ki bi v perspektivi služil za treninge, v času obnavljanja glavnega stadiona pa tudi za tekmovanja. Dosedanje priprave obetajo, da bo klub imel prav kmalu pomožno igrišče. Doslej so za to porabili že preko pol milijona dinarjev.

Udeleženci občnega zbora so pokazali med razpravo veliko **zadovoljstvo** nad igro moštev ter nakazali potrebo po vzgoji mladih vrst, ki bodo sposobne zamenjati sedanje moštvo. Moštvo je sklenilo, da zaradi slabih izkušenj letos ne bo gostovalo v tujini, ampak bo poslalo le dva igralca na letošnjo olimpiado v Rimu.

Občinski ljudski odbor ter nekatera podjetja so tudi letos obljubila klubu pomoč in podporo, tako da se bodo moštva lahko še naprej uveljavljala. Kdor si je ogledal lanske tekme, lahko brez večjih pomislekov trdi, da ima moštvo NK »Sobota« še obetajočo perspektivo. Vse to pa kajpak ob nadaljnjem prizadevanju in poostrenju discipline. J. S.

Atletsko prvenstvo osemletke I

V sredo popoldne je bilo v gimnazijski telovadnici vse živo. Pionirji osemletke I, člani PSD »Mladost« so tekmovali v telovadnici v teku, metu medicinke, skoku v višino in plezanju po vrvi. Na tekmovanju je sodelovalo 38 pionirjev in pionirk, 5 pa jih je pomagalo pri organizaciji tekmovanja.

Tekmovalci so se vneto borili za najboljše rezultate in seveda tudi za najboljša mesta. Čeprav so bili brez treningov, so dosegli nekateri kar lepe rezultate. Rezultati 5,8 na na 3 x 10 m ter 1,40 v skoku v višino so vsekakor zadovoljivi.

REZULTATI:

Pionirji:

Tek 3 x 10 m: 1. Jože Rader 5,8, 2. Jože Gajšek 6,2, 3—4. Jože Banič in Franc Vogrinčič 6,4 itd.

Plezanje po vrvi: 1. Jože Rader 5,6, 2. Franc Vogrinčič 7,1, 3. Anton Gomboši 7,9 itd.

Met medicinke: 1. Jože Banič 9,40 m, 2.—3. Jože Gajšek in Černetič 8,50 itd.

Skok v višino: 1. 2. 3. Jože Rader, Jože Gajšek in Jože Banič 1,40 m itd.

V končni razvrstitvi je zmagal Jože Rader s 4040 točkami, njemu pa sledijo Jože Banič s 3144, Jože Gajšek z 2829 točkami itd.

Pionirke:

Tek 2 × 10 m: 1.—2. Dušica Muršič in Mojca Sabaty 4,1, 3. Slavka Tivadar 4,2 itd.

Skok v višino: 1. Jelka Grmič 115 cm., 2. — 3. mesto pa si delijo Metka Močan, Jolanka Benko, Helena Peček in Slava Hajdinjak s 110 cm.

Met medicinke: 1. Dušica Muršič 9,05 m, 2. Helena Peček 7,95, 3. Jolanka Benko 7,90 m itd.

V končni razvrstitvi je zmagala Dušica Muršič s 1420 točkami pred Metko Močan s 1355, Slavko Šapač s 1305 točkami in drugimi.

-ič

Uspešno delo TVD „Partizan“ KROG

Pred kratkim je bil v Krogu občni zbor TVD »Partizan«. Na zboru, kateremu je prisostvovalo več kot 40 članov, predvsem mladincev, so kritično ocenili dosedanje delo društva. V atletiki in odbojki so želi lepe uspehe, prav tako pa tudi v malem rokometu. Čeprav so začeli komaj v jeseni tekmovati v pomurski podzvezni ligi in niso dosegli najboljših rezultatov, so zadovoljni, saj jim bodo lanskoletne izkušnje prav gotovo koristile v nadaljnjem tekmovanju. Na zboru so sprejeli tudi program dela za bodoče obdobje. Sklenili so, da bodo uredili rokometno igrišče, ustanovili pionirsko sekcijo pri društvu, žensko rokometno ekipo in skušali v društvo pritegniti čimveč mladine, pa tudi starejših vaščanov.

STRELCI SOBOŠKE OBČINE SO ZBOROVALI

V prvi polovici januarja je bil v hotelu »Zvezda« v M. Soboti III. redni letni občni zbor Občinskega strelskega odbora Murska Sobota, ki so mu prisostvovali delegati področnih strelskih družin. Iz poročila upravnega odbora je bilo razvidno, da je kljub nekaterim pomanjkljivostim organizacijskega značaja strelstvo v soboški občini lepo napredovalo. Zgrajeno je strelišče za malokalibrsko, urejeno pa strelišče za zračno puško. Vsa tekmovanja so bila v redu opravljena.

Na področju občine je trenutno 22 strelskih družin s 1.400 člani. V preteklem letu so ti člani porabili pri treningih in tekmovanjih 270.000 nabojev za zračno in 24.000 nabojev za malokalibrsko orožje. Kljub temu, da imajo družine 120 zračnih in 40 malokalibrskih pušk je to z ozirom na število članstva še vedno premalo, čeprav se je v tem pogledu stanje že znatno izboljšalo. Odbor je v 1959. letu prejel od občine dotacijo v višini 440.000 dinarjev. Od tega zneska so prejele družine orožje in municijo v vrednosti 250.000 dinarjev, ostalo je pa bilo porabljeno za ureditev strelišča in za pokritje ostalih stroškov. Največja prireditev v preteklem letu je vsekakor bil patrolni tek v počastitev 4. julija — Dneva borcev, katerega se je udeležilo 57 ekip tekačev, kolesarjev, mopedistov in motoristov, s 171 udeleženci.

Razprava po poročilih je bila vsebinsko bogata, konstruktivna in samokritična. Predvsem je bil kritiziran nezaželjen pojav v nekaterih organizacijsko slabih družinah, ker orožje in municijo uporabljajo v nezakonite namene, ki pač niso v skladu s splošnimi načeli in nameni strelske organizacije.

Ob koncu je bil sprejet sklep, da je treba družine organizacijsko utrditi, vključiti čimveč mladine in pionirjev, vzgoji članstva posvetiti vso pozornost, pravočasno in v redu izpolnjevati program SZS in odpraviti uporabo orožja in municije v nezakonite namene.

FP

RAZNE VESTI

RAKIČAN

Novi odbor osnovne organizacije SZDL v Rakičanu je za delo organizacije v tem letu sestavil obširen program. Tako bo med drugim organiziral tudi številna strokovna in politična predavanja, predvajanja raznih poučnih filmov in tudi za uvajanje sodobnih metod obdelovanja zemlje. Pospešili bodo tudi preurejanje dvorane v zadružnem domu, ki bo lahko služila tudi kot telovadnica. J. Š.

PETANJCI

Pred kratkim je bil v Petanjcih ustanovljen mladinski aktiv. V aktiv se je včlanilo nad trideset mladincev in mladink. Aktiv je prevzel tudi skrb za dostojno praznovanje raznih praznikov. Tako že za slovenski kulturni praznik pripravlja uprizoritev Krčmarice Mirandoline. Ob priliki volitev vodstva osnovne organizacije SZDL je mladina v Petanjcih slavnostno okrasila volišče. V SZDL pa se je tudi včlanilo več mladincev in mladink.

*

Vaščani Petanjec se skrbno pripravljajo na gradnjo gasilskega doma. Z delom bodo pričeli takoj, ko bo vreme primerno. Pripravljeno imajo apno, navozili pa so tudi že precej gramoza.

VERŽEJ

Aktiv LMS sodi med najbolj delavne organizacije v Veržeju. Trenutno ima 85 članov. V zimskem času bodo imeli več predavanj. Te dni je predaval o atomski energiji učitelj tov. Roman Šiško. Mladina ga je z zanimanjem poslušala. V kratkem pa bo spet predavanje in sicer tema: Mlad človek v današnji družbi.

Pred kratkim so razpravljali v KZ o ustanovitvi aktiva mladih zadružnikov. Zadruga je pripravljena dati aktivu zemljo in gnojila, pomagala pa bo tudi s strojnimi deli. V ta namen se je upravnik zadruge že pozanimal med mladino, med katero je veliko zanimanje. Vsak je izrazil željo, da bi bil ustanovni občni zbor čimprej.

KGS obiskuje letos precej fantov in deklet iz Veržeja, Banovec in Bunčan. Sedaj imajo predvsem teoretični pouk, pozneje pa bodo tudi praktično delali. Kmetom bodo sadili in obrezovali sadno drevje. Priredili bodo tudi več poučnih ekskurzij na družbena posestva in ogled tovarne dušika v Rušah. Nekaj denarja za ogled bo prispevala tudi domača KZ. MV

KUZMA

Pretekli teden je v Kuzmi gostovala kulturna skupina mladinskega aktiva iz Dolnjih Slaveč z veseloigro »Moža je zatajila«.

Komedijo je režiral Štefan Temlin in čeprav so igralci še mladi in neizkušeni, je uprizoritev dobro uspela. Režiser je imel nekoliko manj sreče pri izbiri igralk. Uspeh prireditve so močno ovirale tudi tehnične zapreke.

Toda kljub nekaterim pomanjkljivostim in mrzli dvorani, je občinstvo prireditev toplo pozdravilo, saj je bila po enem letu tudi prva kulturna prireditev v tem kraju, kar sicer ni preveč pohvalno za vaščane in prosvetne delavce v vasi, še posebej zato ne, ker ima Kuzma lepo urejeno dvorano. Zato je želja po domači kulturni prireditvi vsekakor umestna. J. Z.

TEŠANOVCI

Prosvetno društvo iz Bogojine je preteklo nedeljo uprizorilo v Tešanovcih komedijo »Vzorni soprog«. Igralci so se potrudili in tako je bila prireditev tudi dobra. Zato so številni gledalci tudi z zadovoljstvom zapuščali dvorano.

MURSKA SOBOTA

Preteklo nedeljo so Cigani iz Pušče razpravljali na množičnem sestanku Socialistične zveze o zaposlovanju Ciganov. Znano je namreč, da je zadnja leta zaposlenih v soboških podjetjih že večje število Ciganov, med katerimi so postali nekateri dobri delavci. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki občinskega ljudskega odbora.

BOGOJINA

Prejšnji teden je v Bogojini pričela s poukom kmetijsko gospodarska šola. Precej mladincev se povabilu ni odzvalo, zato je število slušateljev bolj skromno. Hkrati pa se je začel tudi tečaj Rdečega križa, ki ga vodijo učitelji tamkajšnje osemletne šole.

*

Med društvi in kulturnimi skupinami sta najbolj aktivna pevski zbor in kvintet, ki se pripravljata na samostojni koncert. Priredila ga bosta v začetku februarja.

*

V Bogojini je začela delovati tudi v Pomurju prva šola za odrasle, ki jo obiskujejo predvsem starši šoloobveznih otrok. Tudi pri tej šoli so predavatelji učitelji, ki poučujejo na osemletki.

STRELSKE TEKME V LJUTOMERU

V nedeljo je občinski strelski odbor v Ljutomeru organiziral meddružinsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo 7 strelskih ekip. Najboljše rezultate je dosegla ljutomerska ekipa, pa tudi ostale ekipe so imele dobre strelce, zlasti Železne dveri in Križevci. Med strelci je dosegel največ krogov Drago Stanjko iz strelske družine Železne dveri.

Po nedavnem občnem zboru je delo strelske družine v Ljutomeru ponovno zaživelo. Pred kratkim so se že začeli pripravljati na okrajno tekmovanje. Večje priprave imajo tudi v ostalih družinah. -ko

CESTO NAJ BI POPRAVILI Z ZDRUŽENIMI MOČMI

Krajevna cesta, ki povezuje Noršince s Cvenom, je zaradi vse večjega prometa v zelo slabem stanju. Po njej namreč vozijo poleg okoličanov tudi vozila kmetijske zadruge in gospodarstva ter Mlekoprometa.

Ker je cesta potrebna popravila, bo potrebno, da pri tem vsaj s prevozi pomagajo okoličanom, da jo bodo primerno uredili. -ko

ŠTEVILO SEZONCEV SE ZMANJŠUJE

V lendavski občini ugotavljajo, da se zadnje čase želi vse več ljudi zaposliti v industriji oziroma v podjetjih, vedno manjše pa je število sezoncev. Na odseku za delo imajo vloženih od lanskega julija do danes preko 300 prošenj za zaposlitev. Večina prosilcev se želi zaposliti na območju občine. Prošnje so se začele kopičiti hitreje, ko sta se podjetji »Planika« in »Pletilstvo« v Lendavi odločili za razširitev obratov.

V lanskem letu so v lendavski občini sprejeli v uk 73 vajencev, od tega jih je kar 60 v socialističnem sektorju. Najvišji odstotek je vajencev v kovinski stroki. Pri vključevanju mladine v uk imajo v mnogih primerih težave zaradi pomanjkljive šolske izobrazbe.

V lendavskem kotu imajo še precej kričeče socialne probleme, ki pa so se z vse večjim zaposlovanjem in vključevanjem mladine v uk začeli krčiti. Lani so porabili za socialne dajatve in reševanje socialnih problemov preko 7 milijonov dinarjev, letos pa predvidevajo, da bodo porabili znatno manj. -ko

Čestitke

Stefanu Serugi in Elici Kranjec iz Murske Sobote čestitamo ob poroki in jima želimo mnogo sreče na skupni življenjski poti.

Člani OK LMS

RADIO M. SOBOTA

Sobota, 30. jan. 1960:
ob 17.00: Obvestila, objave in reklame;
ob 17.10: »Želeli ste, poslušajte«.

Nedelja, 31. jan. 1960:
ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame;
ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 12.40: »Želeli ste, poslušajte«.

Torek, 2. febr. 1960:
ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 17.30: »Želeli ste, poslušajte«.

Četrtek, 4. febr. 1960:
ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 17.25: »Želeli ste, poslušajte«.

Radio M. Sobota prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. ure in od 15. do 23.10. ure.

Ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 23.10. ure.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI M. Sobota od 18. do 23. jan. 1960

Marija Kranjčič iz Veščice, petič; Ludvik Kuplen iz Prosečke vasi, drugič; Karolina Gjergjek iz Rankovec, drugič; Štefan Somi iz Radmožanec; Janez Žižek, Franc Kavaš — drugič, Andrej Žižek — drugič, Anton Vučko, Jože Fujs, Marija Zver — drugič, Marija Antolin, Marija Lebar, Ana Poredoš, Verona Poredoš, Julijana Vereš, Ana Sabjan, Terezija Škafar in Katarina Kolar, vsi iz Ižakovec.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

Transfuzijska postaja M. Sobota

Oglas v Pomurskem vestniku gotov uspeh!

Tedenski KOLEDAR

Petek, 29. jan. — Frančišek
Sobota, 30. jan. — Martina
Nedelja, 31. jan. — Vanja
Ponedeljek, 1. febr. — Ignac
Torek, 2. febr. — Svečnica
Sreda, 3. febr. — Blaž
Četrtek, 4. febr. — Bojana

KINO

MURSKA SOBOTA — od 29.—31. jan. ameriški barvni film: »Tri ure do odločitve«; od 1.—2. febr. norveški film: »Devet življenj«; od 3.—4. febr. angleški film: »Brod, ki je umrl od sramu«.

GORNJA RADGONA — od 30.—31. jan. jugoslovanski barvni film: »Edini izhod«; Samo 3. februarja italijanski film: »Probi svete«.

LENDAVA — od 29.—31. jan. ameriški film: »Vremenar«; od 2.—3. febr. italijanski film: »Žena dneva«.

KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 30.—31. jan. nemški film: »Lažni kapetan«.

LJUTOMER — od 30.—31. januarja ameriški kinemaskopski barvni film: »Trije novčiči v vodnjaku«; od 3.—4. febr. poljski film: »Kariera N. Dizme«.

SLATINA RADENCI — od 30.—31. jan. ameriški film: »Prijateljsko prepričevanje«; samo 4. februarja angleški film: »Jaz sem kamera«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 30.—31. jan. ameriški film: »Yenki na dvoru kralja Arthura«.

VELIKA POLANA — Samo 31. jan. angleški film: »Richard Levjestrčni«.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prebridki izgubi naše drage mame in stare mame

ANTONIJE GLAZAR
roj. Schedl

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so poklonili krasne vence pokojnici v slovo, posebna zahvala kolekt. DOZ in podjetju »Jelka« in »Javor«. Posebna hvala vsem tistim, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo pot. Hvala tudi godbi in pevcem.

Žalujoči: hčerka in sinovi z družinami

KUPIMO

večje količine tehničnega lesa — okroglega ali tesanega — po zmernih dnevnih cenah, po predhodni izmeritvi, in večje količine borovih desk debeline 32 in 20 mm — vse v gradbene namene.

Interesenti se naj oglasijo v predpoldanskih urah v pisarni KZ Puconci ali pri upravniku podjetja Alojzu Gombošu v Skakovcih.

Gradbeno podjetje »Gradnje« Puconci

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

ANTONA ZACHA
čevljarskega mojstra

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in darovali vence. Posebna hvala NK »Sobota« in kolektivu »Panonija« za prekrasne vence in za udeležbo na pogrebu.

M. Sobota, 26. jan. 1960.

Žalujoči: sin, hčerka, snaha, vnuki in sorodstvo

Občinski ljudski odbor Gornja Radgona na podlagi 12. člena Odloka o prodaji stanovanjskih hiš iz splošnega ljudskega premoženja na območju občine Gornja Radgona

razpisuje ponovno naslednjo

javno dražbo

Iz splošnega ljudskega premoženja se proda pritlična zidana stanovanjska hiša z gospodarskimi pritiklinami v Lutvercih št. 57 z izklicno ceno 163.200 din.

Javna dražba bo dne 6. februarja 1960 s pričetkom ob 8. uri v poslopju Občinskega ljudskega odbora Gornja Radgona — v konferenčni sobi.

Vsi ostali pogoji so interesentom na vpogled pri odseku za finance ObLO Gornja Radgona soba št. 33-II.

Komisija za razpis delovnih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Murska Sobota razpisuje sledeča delovna mesta:

1. REFERENTA ZA OD
2. REFERENTA ZA HTZ
3. LIKVIDATORJA POKOJNIN
4. STATISTIKA
5. **6 REFERENTOV za dajatve iz zdravstvenega zavarovanja — od tega 2 delovni mesti pri podružnici Ljutomer in 1 delovno mesto pri podružnici Gornja Radgona**
6. **2 PRIPRAVNIKA IV. VRSTE — od tega eno delovno mesto v Lendavi**

Pogoji: za delovna mesta od 1 do 5 se zahteva srednja strokovna izobrazba in vsaj tri leta prakse v upravni službi. Za delovno mesto 6 prejšnja nižja gimnazija ali sedanja osnov. šola (8 razredov).

Prijave, kolkovane s 50 din, pošljite Komisiji za razpis uslužbenskih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v roku 15 dni od dneva objave tega razpisa.

OBRTNO PODJETJE MLIN IN ŽAGA LUCOVA

prodaja naslednja osnovna sredstva:

valjčni stol »GANZ« 475 × 210 (dvojni)
valjčni stol »FORTUMAN« 550 × 280 (enojni)
šestoglata sejala (cilindri) s svilo 3 m dolžine
2 elevatorja z jermenicami

Osnovna sredstva so vsa proti plačilu. Ogled dnevno od 8. do 16. ure v mlinu Lucova.

Prednost nakupa imajo zadružne in gospodarske organizacije, v kolikor pa od teh ne bo interesentov, se zgoraj navedena osnovna sredstva prodajo privatnemu sektorju, ki pa ima pravico nakupa od 10. februarja 1960.

»AGROSERVIS« Murska Sobota razpisuje naslednja delovna mesta:

1 AVTOELEKTRIČARJA — mojstra
1 AVTOMEHANIKA — mojstra za poučevanje vajencev
5 AVTOMEHANIKOV z odsluženim vojaškim rokom
1 ORODJARJA — lahko tudi polkvalificirani
1 SEKRETARJA PODJETJA — dokončana srednja šola

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

GRADBENO PODJETJE »OBNOVA« LJUBLJANA, Vilharjeva ulica 33

potrebuje za sezono 1960 večje število

NEKVALIFICIRANIH IN KVALIFICIRANIH DELAVCEV TER ZIDARSKIH VAJENCEV

Nekvalificirani delavci imajo možnost priučitve zidanja ali ometavanja po belgijskem načinu.

Zidarski tečaji se pričnejo 25. jan. 1960, ostali interesenti pa se naj javijo na delo 1. marca 1960 — delo v Ljubljani, Ihanu in Horjulu pri Ljubljani.

Plača po tarifnem pravilniku. Možnost nadurnega dela — delo v akordu.

Mali OGLASI

STANOVANJSKO HISO z gospodarskim poslopjem in 79 a zemlje, z lepim sadovnjakom v neposredni bližini Ljutomera, prodam. Primerno za uslužbenca ali upokojenca. Vseljivo takoj. Informacije dobite pri Dani Novak, Okrajno sodišče Ljutomer. M-73

STANOVANJSKO HISO v Murski Soboti ali pa v bližini Murske Sobote kupim. Naslov v upravi lista. M-74

POSESTVO v izmeri 20 ha z gospodarskim poslopjem in vinogradom prodam. Anton Golobič, Pribižje 5, Dolenjska. M-75

KMETIJSKA ŠOLA GRM pri Novem mestu sprejme takoj v službo oskrbovalca mlade živine. Pogoj: odsluženi vojaški rok. Plača po tarifnem pravilniku. Samsko stanovanje preskrbljeno. M-76

TROSOBNO STANOVANJE s pritiklinami in vrtom v Partizanski ulici v Lendavi, ugodno prodam. Informacije: Lendava, Partizanska 85. M-72

NA STANOVANJE sprejmem takoj dva tovariša ali dve tovarišici v opremljeno sobo. — Vprašati: M. Sobota, Lendavska 2.

ODVEDENA JE PSICA, nemški kratkodlaki ptičar, rjavoresasti. Kdo ve kaj o njej ali pa jo najde, naj javi Lovski zvezi oziroma Komisijski prodaji lovske municije, Partizanska 7, Murska Sobota. Nagrada zagotovljena! M-79

DVE ŽEPNI URI z verižicami prodam. Naslov v upravi lista. M-80

GOZD v izmeri 25 a v Veržeju, ugodno prodam. Verbajnšak, Veržej št. 148. M-81

NOVO MOTORNO KOLO »Danuvia« 125 ccm, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-82

MALO POSESTVO in mlin zaradi starosti prodam. Franc Kovačec, Vitomarci 19. M-83

KUPIM smrekov in borov les, debelina 4—5 cm. Plačam v gotovini. Naslov v upravi lista. M-84

HISO z gospodarskim poslopjem, vrtom in 40 a njive, ugodno prodam Franc Hedžet, Razkrižje 34, p. Ljutomer. M-86

STABILNI POGONSKI MOTOR italijanske znamke »Condor«, moč 3,2 KS z 2300 obrati na minuto in dinamo, ki je služila za razsvetljavo kino dvorane, ugodno proda Prosvetno društvo Grad. Interesenti se naj oglasijo pri Viljemu Lorbeku, Grad št. 195. M-63

POSESTVO v izmeri 2 ha in 95 a s hišo, prodam tudi v kosih. Matjaševci 61, p. Kuzma. M-67

GOSP. POMOČNICO sprejmem s 1 februarjem 1960. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Stane Keršič, Sl. Radenci 34. M-71

HIŠO z gospodarskim poslopjem in 1,5 ha zemlje prodam na Kapeli po ugodni ceni. Vprašati v trgovini »Runo«, Murska Sobota. M-78

Nesreče in poškodbe

G. B. iz Bogojine je padla na vroči štedilnik in se opekla na desni roki.

J. I. iz Ivanovec je deblo padlo na desno nogo in ji jo zlomilo.

J. E., šolarka iz Hotize, se je v šoli segrevala. Pri tem se ji je vnela obleka in je dobila opekline na obeh stegnenicah.

S. M. iz Gerlinec je spodrsnilo, da je padla in se poškodovala na desnem kolenu.

B. J. iz Vratje vasi je po nesreči porinil prst v stroj za meso in si ga zmečkal.

H. J. iz Kruplivnika se je pri beljenju lesa vrezal v desno nogo.

H. V. iz Pertoče se je peljal s kolesom v Mursko Soboto in ozebel na obe podkolenice.

K. A. iz Radvenec je doma na dvorišču padel, pri tem si je zlomil levo stegnenico.

K. M. iz Hercegovščaka je padel pri smučanju in si poškodoval levo stopalo.

K. M. iz Radvenec se je poparil z vrelo vodo po obeh podkolenicah.

L. M. iz Vel. Polane je padel in si pri tem zlomil levo stegnenico.

S. F. iz Bučečovec je padel po stopnicah in si poškodoval desno podkolenico.

C. M. iz Polane je padla na dvorišču in si zlomila desno koleno.

F. J. iz S. Ščavnice je padel s kolesa, ko se je peljal na delo in si zlomil levo roko.

G. M. iz Doliča je padla na cesti in si pri tem poškodovala levo koleno.

D. I. iz Srednje Bistrice je padel doma na dvorišču in si zlomil desno podkolenico.

S. T. iz Lendave je padla na dvorišču in si zlomila desno podkolenico.

V. J. iz Bodonec se je pri sankanju zaletela v avto ter si zlomila levo podkolenico.

K. K. iz Mel si je na krožni žagi poškodoval palec desne roke.

KOTEKS oglaša zato, da opozarja na škodo, ki jo utrpijo prašičerejci, če prašiče omavžajo. Prašiče oderite, kožo pa oddajte Koteksovi zbiralnici, saj Vam iztržek plača vse začimbe pri klanju.

KOTEKS

30. januarja 1960 VELIKA ZABAVNA PRIREDITEV

s kulturnim programom „VEDRA NOČ“ v vseh prostorih hotela „ZVEZDA“ in „CENTRAL“ Sodelujeta humorist Božo Podkrajšek in solistka Anica Ribič.

Rezervacija sedežev v knjigarni „DOBRA KNJIGA“, telefonično pa na št. 173.

VAJE ZA VESOLJE

Pod raketnim oklepom bo kovinska celica, v kateri bo iztegnjen ležal pilot. Njegovo čudno ležišče iz plastične snovi bo oblikovano natančno po njegovi postavi. Pilot bo nadzoroval instrumente za krmarjenje rakete, skozi velik periskop pa bo lahko opazoval tudi zemeljsko oblo . . .

Ta človek naj bi se tudi vrnil iz vesolja. V zemeljsko ozračje bi prišel s pomočjo zavor v obliki dveh padal. Napovedujejo, da bo ameriška vesoljska celica pristala v Atlantskem oceanu. S hitrostjo devet metrov v sekundi bo padla v morje.

Po neštetih poskusih v zvezi z odpornostjo organizma proti vročini, mrazu, pritisku, pomanjkanju teže in vrtoglavici so ameriški strokovnjaki izbrali sedem kandidatov za nadaljnje vesoljske vaje. Na polet v vesolje pa se pripravljajo tudi sovjetski ljudje, med katerimi omenjajo listi za sedaj predvsem tri, in sicer Gračeva, Beloknjeva in Kašurja.

Sovjetski in ameriški tisk prikazujeta v besedi in sliki vaje ter vse mehanične in psihične preizkušnje, ki jih morajo uspešno prestati izbrani kandidati. Teh je v Ameriki sedem, v Sovjetski zvezi pa skupno devetnajst, med katerimi so našteti trije prvi na vrsti.

Metode, ki jih uporabljajo, so v obeh deželah malone povsem enake, mnogo skupnih lastnosti pa ima tudi obleka bodočih vesoljskih potnikov. V Sovjetski zvezi so že preizkusili vesoljsko obleko tudi za pse.

Za poskušnjo so zaprli v centrifugalno celico psa brez zaščitne obleke. Ko so zagotovili v kabini razmere, kakršne so po mnenju strokovnjakov v vesolju, se je začela pasja koža napihovati. Nazadnje je kot balon mahedrala okoli pasjih mišic in kosti. Brž ko so se v kabino vrnile zemeljske razmere, se je pasja koža vrnila v prvotni položaj. Čeprav se je psu koža tako rekoč ločila od telesa, ni njegov organizem utrpel prav nobene škode, saj se je žival takoj po skoku iz vesoljske celice vrgla na kos mesa.

Za Aleksejem Gračevom so se zaprla jeklena vrata centrifugalne celice. S tem je kandidat za vesoljskega pilota izgubil zvezo z zunanjim svetom. Zabrneli so motorji, kabina se je zavrtela. Zdelo se mu je, kakor da so ga izstrelili in da drvi skozi ozračje dalje v prostor brez težnosti.

Strokovnjaki so skrbno opazovali instrumente, ki so kazali, kako je organizem Gračeva reagiral na vesoljske razmere. Zaščitna obleka se je čedalje tesneje oklepala njegovega telesa, da bi tako nadomestila pomanjkanje zračnega pritiska. Brž ko so bile v kabini razmere, kakršne so nameravali vzpostaviti, je Gračev v celici vstal. Po telefonu je povedal, da se dobro počuti, njegovo izjavo pa so potrdili tudi instrumenti, ki so spremljali delovanje srca, dihanje, krvni pritisk in druge fiziološke funkcije njegovega organizma.

Belokonjev je sodeloval pri poskusih, med katerimi so ugotavljali, kaj bi se zgodilo, če bi meteorit prebil zaščitne stene vesoljske rakete. Zato so ga posadili pred krmilo vesoljske rakete, predenj pa so postavili kozarec vode. V trenutku »trčenja« je voda v kozarcu zavrela. Če bi Belokonjev takrat ne bil v vesoljski obleki, ki ga je varovala, bi mu zavrela kri.

Na Ivanu Kašurju so proučevali posledice pospeška. Motorji so brneli čedalje glasneje, Kašur pa je na hrbtu ležal na kovinski kocki. Glavo je imel v središču vrtenja. Instrumenti so spremljali delovanje njegovih organov, Kašur pa se je počutil v glavnem tako kot pilot reaktivnega letala, ki naglo spremeni smer.

Po zamisli strokovnjaka za vesoljske polete Ciolskega in znanstvenika Bakarja bodo prvi vesoljski potniki bivali v celicah s tekočino, ker jim bo to zagotovilo mnogo večjo odpornost proti povečanju teže, ki bo posledica pospešenega letenja.

Strokovnjaki vseh vrst skušajo proučiti probleme, ki čakajo vesoljske potnike, pravijo pa, da bo najteže urediti vse v zvezi s pilotovo vrnitvijo v normalni zračni pritisk.

„Osoljeni" sneg v Ljubljani

Letos so v Ljubljani prvič posolili skoraj vse ceste v središču mesta, to je približno 55 km cest. Ta prvi letošnji sneg so solili trikrat, in sicer na vsak kvadratni meter 50 g soli. Za enkratno solitev so porabili približno 20 t soli. Lani so Ljubljančani imeli zaradi »osolene« brozge mnogo več nevšečnosti, ker je pregrizla trolejbusom izolatorje in je zato marsikaterega potnika v začetku dobro streslo. Toda za letos so namestili boljše izolatorje, tako da ni več te bojazni.

Novost na ljubljanskih ulicah so tudi avtomatični nakladalci snega, ki čistijo ulice. Dobili so jih iz Sovjetske zveze. Tak nakladalec v 52 sekundah naloži 6-tonski kamion. S tako mehanizacijo so lahko v eni uri zvozili s cest 500 kubičnih metrov snega.

Kakšno bo življenje leta 2000?

Po anketi, ki so jo lani po naročilu odbora za zunanjo politiko pri ameriškem senatu razpisali med znanstveniki, bi lahko življenje v letu 2000 opisali takole:

»Človek iz leta 2000 sedi v svoji delovni sobi. Na mizici zraven njegovega naslanjača stoji plastična skodelica s kavo, ki je prav tako sintetična — nadomestek. Čita pismo, ki ga je prejel z raketno pošto. Oddano je bilo v mnogo kilometrov oddaljenem mestu komaj dve uri poprej. Zunaj sije sonce na modrem nebu, ki je kljub pozni jeseni jasno že nekaj tednov, ker ljudje kontrolirajo podnebje in vreme. Kdaj pa kdaj pogleda človek v kot, kjer stoji televizor, ki mu posreduje oddaje z vseh koncev zemeljske oble. Oddaje omogočajo televizijski sateliti, ki krožijo okoli našega planeta. Tega človeka ni vzgajal živi učitelj, temveč elektronski možgani, ki jim ni mogoče podtakniti napačnega odgovora. Oče se je sprva jezil, sin pa mu je neopazno spustil v skodelico kave belo kroglico, ki mu je popolnoma pomirila živce.«

V poročilu, ki obsega skoraj sto gosto tipkanih strani, so ameriški znanstveniki napovedali način življenja. Napovedi niso zgolj optimistične. Kot primer omenja stanfordski odbor umetno kavo. Po mnenju znanstvenikov ni več daleč čas, ko bo mogoče umetno izdelovati naravni povsem enakovredno kavo, ki bo nekajkrat cenejša. S tem pa bo v nevarnosti gospodarstvo več dežel, v katerih je zdaj kava med prvimi izvoznimi artikli. To velja za Costarico, El Salvador, Guatemalo, Haiti in Nicaraguo, v določenem obsegu pa tudi za Brazilijo, ki zdaj polaga temelje lastni industriji.

Umetna kava pa ni edini problem, saj kemiki napovedujejo tudi umetni čaj in kakao, umetni gumi pa bo kmalu z uspehom tekmoval z naravnim. Najkasneje čez deset let bodo umetna vlakna izpodrinila na svetovnem trgu volno in bombaž, še prej pa lan. To bo prizadelo gospodarstva mnogih dežel, ki zdaj pridelujejo in izvažajo predvsem te surovine, na primer številne južnoameriške ter afriške in azijske dežele.

Po mnenju znanstvenikov nadzorstvo nad podnebjem ni več daleč. Zdaj ponekod posipajo oblake s kemikalijami in jih tako skušajo prisiliti, da bi oddali vlago nad določenim ozemljem. Za sedaj so to še poskusi, do konca tega stoletja pa bo na ta način povsem mogoče zagotoviti padavine. Strokovnjaki razpravljajo o postopkih, ki bi spremenili podnebje na velikih področjih, celo na celinah, pri tem pa opozarjajo, da bi mogla imeti kontrola podnebja usodne posledice, zakaj če bi na določenem področju umetno sprožili nalive, bi se to poznalo v obliki suše na drugih koncih našega planeta.

Med drugim napovedujejo statistiki, da bo živelo okoli leta 2000 na našem planetu 6,5 milijarde ljudi, če se bo človeštvo množilo v sedanjem tempu.

NOVA RAKETA V VESOLJU

Prejšnjo sredo so izstrelili sovjetski znanstveniki v vesolje veštopenjsko raketo, ki bo omogočila podrobnejšo raziskovanje vesolja. Raketo so izstrelili v smeri Tihega oceana. Časopis »Literaturnaja gazeta« piše, da sodobni razvoj radioelektronike nudi praktične možnosti za vzpostavitev radijske zveze v sončnem prostoru. Za vzdrževanje radijske zveze in vodenje dirigiranih izstrelkov, ki jih izstreljujejo v prostor sončnega sistema, bo potrebno zgraditi na zemlji radijske oddajnike velike jakosti in antene s površino nekaj deset tisoč kvadratnih metrov.

»GOREČA VODA«

Banatski Despotovec je mnogim znan po železniški postaji z nenavadnim vodnjakom, v katerem »gori voda«. Kadar namreč voda teče in se ji kdo približa z gorečo vžigalico, butne veliki plamen in takrat izgleda, kakor da bi se vžgala voda. V resnici pa takrat zagori plin, ki prihaja z vodo. Včasih se zgodi, da se potniki, ki ne verjamejo tega, kar pripovedujejo o vodnjaku, skušajo prepričati, ko vlak stoji na postaji, in po končanem poskusu ostanejo brez vlaka.

PIVNIK ZARADI POZABLJIVOSTI

Številne drobne stvari, ki jih uporabljamo v našem vsakdanjem življenju, se nam zdijo malenkostne in brezpomembne, toda često imajo res dokaj nenavadno zgodovino, ki bi si jo težko zamislili. Vzemimo za primer samo pivnik. Naši pradedje so pisali z gosjimi peresi, najbolj nerodno pa je bilo, da so morali dolgo čakati, preden se je posušilo, kar so napisali, in preden so lahko obrnili list. Ko so začeli po vzorcu gosjih izdelovati jeklena peresa, so bile še vedno težave s sušenjem črnila. Kemiki so sestavljali formule, da bi izdelali črnilo, ki bi se naglo sušilo, vendar ni bilo pravega uspeha, zato je ostal pisarniški pripomoček slej ko prej pesek, ki so ga imeli v posebni posodi zraven črnilnika. Kdor je kaj napisal, je posul črke s peskom in čakal, da se je črnilo posušilo. Dolgočasno, ali ne? Potem ko je pisec zaprl pisemski ovitek, je v njem škrebljal pesek.

Bilo je v neki angleški papirnici. Delavec, ki naj bi pripravil zmes, iz katere izdelujejo papir, je pozabil vsuti v posodo določeno množino posebnega lepila. Lastnik tovarne je to opazil. Razjezil se je in sklenil takoj odpustiti delavca, pomanjkljivi papir pa so zavrgli.

Deževalo je. Tovarnar je ves divji strmel v papir, ki je zaradi delavčeve malomarnosti ali pozabljivosti propadal na tovarniškem dvorišču.

Gledal je kup zmečkanega papirja in razmišljal, ali bi odpadke vendarle lahko uporabil za to ali ono reč. Opazil je, da kapljice ne drsijo po papirju, kar bi bilo normalno, temveč, da jih papir vsrkava. Pojav ga je zanimal. Pozabil je svojo jezo, vzel košček papirja in si ga še natančneje ogledal. Papir ni bil gost in gladek, kakor bi moral biti, temveč grob in luknjičav. Deževne kapljice so padale in izginjale v njem.

Nenadoma se je domislil. Na ta način bi lahko izdeloval pivnike, ki bi nadomestili pesek in odpravili eno največjih nevšečnosti pri pisanju s črnilom.

Takoj je poklical odpuščenega delavca, ki mu je natančno opisal svojo napako pri sestavljanju papirne zmesi. Napaka je bila dejansko recept za proizvodnjo zdaj nenadomestljivega pivnika.

Jegulje - žive električne centrale

»Ne najdem pravih besed, s katerimi bi mogel dovolj nazorno opisati čuden boj med konji in jeguljami v močvirju . . .« Tako je neki naravoslovec zapisal o lovu na električne jegulje v južnoameriških močvirjih. Indijanci poženejo konje v močvirje, električne jegulje jih napadejo in tako oddajo električne naboje. Potem Indijanci polovijo utrujene jegulje.

Po svetu živi nad dvajset rib, ki proizvajajo električni tok, največje žive električne centrale pa so jegulje v južnoameriških vodah. Prvi jih je že leta 1671 opisal francoski zvezdoslovec Richet.

»Zelo sem se čudil, ko sem videl kak meter dolgo, jegulji podobno ribo, ki je omamila za četrt ure sleherno živo bitje, če se ga je dotaknila,« je poročal Richet pariški znanstveni akademiji po svoji vrnitvi v Francijo.

Električne jegulje so nekaj najbolj nenavadnega v ribjem svetu in morda v naravi sploh. Znanost pozna že mnoge podrobnosti iz življenja teh rib, vendar so številne izmed njih še vedno nerazvozlana skrivnost.

Medtem ko električna jegulja plava, ustvarja okoli sebe slabotno električno polje. To polje je posledica delovanja njenih mišic, ki so sčasoma dobile to edinstveno funkcijo.

Električne jegulje lovijo ponoči. Pri napadu proizvajajo tok napetosti nad 300 voltov. Brž ko se dotaknejo žrtve, spustijo električni tok, ki ga druge jegulje zaznajo že od daleč. Potem nastane prava dirka in plen kaj kmalu izgine med čeljustmi požrešnih rib.

V Jadranu živi tako imenovana drhtulja ali torpedo. Tudi ta je živa električna centrala, ki proizvaja električno energijo, res manjšo kot južnoameriške, vendar dovolj močno, da omami žrtev.

Znanost še ni odgovorila na vprašanje, kako da tem ribam, ki proizvajajo tok, ne škoduje električna energija, čeprav so poskusi pokazali, da kroži električni tok po vsem jeguljnem telesu. Nekaj varuje te žive centrale pred električnim sunkom. Za sedaj še ne poznajo teh naravnih lastnosti, čeprav se biologi ukvarjajo z njimi že lep čas.

400 rudarjev zasutih

V premogovniku Sasolburg pri Johannesburgu v Južnoafriški Uniji so zasuli ogromni skladi zemlje 400 rudarjev. Zaradi premikanja zemlje so popustili podporni stebri, obenem pa so se pokvarile vse naprave za zračenje. Iz razpok v zemlji je uhajal zemeljski plin, v notranjosti zemlje pa je nastalo več močnih eksplozij. Reševalne skupine, ki so po velikem naporu prodrle v nekatere rove, so se vrnile ter izjavile, da je rov zalila voda. Splošno mnenje je, da ponesrečenih rudarjev ne bo moč rešiti. Za odkop rovov bi rabili po mnenju uprave rudnika šest do sedem dni.

Nesreče in novoletni prazniki

V treh dneh novoletnega praznovanja se je v Združenih državah Amerike v številnih nesrečah ubilo 376 ljudi. Od tega jih je 275 umrlo zaradi prometnih nesreč, 45 pri požarih in 56 pri drugih nesrečah.

TRI VELIKE LETALSKE NESREČE

19. januar je bil en izmed najžalostnejših v zgodovini letalstva. V raznih delih sveta so se razbili trije avioni. Pri teh nesrečah pa je zgubilo življenje 100 ljudi.

Prva nesreča se je zgodila v Turčiji, ko se je razbil približno 10 km od ankarskega letališča potniški avion skandinavske letalske družbe SAS. 39 potnikov tega letala je bilo takoj mrtvih, tri pa so reševalne ekipe našle še žive, toda kasneje so v bolnišnici podlegli ranam.

Drugo letalo se je razbilo v Virginiji (ZDA). Vseh 50 potnikov se je na mestu ubilo. Tretja nesreča pa se je zgodila zopet v Turčiji. Hidroavion ameriške mornarice z 8 ljudmi posadke se je razbil v gorah Južne Turčije. Na kraj nesreče so se odpravili člani britanskega planinskega odreda.

Miš je »kradla«

Ko je Džura Janić, mizar iz Skopja, obiskal svoje sorodnike, mu je nenadoma zginila ura, ki jo je pustil na mizi, ko je počival. Ko so iskali uro, pa je na enako skrivnosten način njegovemu bratu zmanjkala nogavica iz perlona.

Zaradi nevidnega tatu je v družini nastal pravi vihar. Šele po štirih dneh so odkrili tatu. Enemu članu družine so namreč postali sumljivi sledovi, ki so vodili do mišje luknje v kotu. Dvignil je pod in zagledal celo gnezdo miši. Med njimi pa je našel ročno uro in nogavico ter precej drugih stvari, ki so jih miši »pokradle« in tam nagrmadile.

Petrolej zdravilo proti raku?

Pred približno dvema mesecema je zagrebški ilustrirani tednik »Globus« objavil vest o nenavadnih ozdravljenjih ljudi, neozdravljivo obolelih za rakom, ki so pili vsak dan po dve žlički destiliranega petroleja. Vest je vzbudila med bralci kot med zdravniki doma in izven meja precejšnje zanimanje. »Globus« je v naslednjih številkah objavil več pisem bolnikov in razgovor s prof. dr. Vladimirom Bazalom, znanim specialistom za rakasta obolenja.

Takoj ko se je v javnosti razširila vest o »novem« zdravilu, so se lotili zadeve strokovnjaki. Toksikologi so ugotovili, da dve veliki žlici destiliranega petroleja človeškemu organizmu ne moreta škodovati. Strokovnjaki pa so kaj hitro naleteli na prve težkoče. Petrolej, ki ga prodajajo v naših lekarnah, je namreč raznega izvora. To je romunski, arabski, kalifornijski petrolej ali petrolej domače industrije. Vprašanje namreč je, kateri petrolej je takozvano novo zdravilo. Sestavili so posebno ekipo, ki na terenu raziskuje primere zdravljenja raka s petrolejem.

In tukaj nekaj zanimivih zgodb o zdravljenju raka s petrolejem, ki so jih opisali nekateri bolniki.

C. Č. iz vasi Cikotina Lađa na Cetini je bil pred štirimi meseci operiran. Imel je raka na pljučih. Zdravniki so ugotovili, da je operacija brezuspešna, zato so mu rano zašili in ga kasneje poslali domov. Tri tedne že pije destiliran petrolej. Zdravje se mu je izboljšalo, tako da je lahko kmalu zapustil bolniško posteljo.

Še bolj zanimiv je primer bolnice I. V., ki leži v neki splitski bolnišnici. Stara je 59 let in ima raka na jajčnikih. Po mnenju zdravnikov bi bili vsi operativni posegi brezuspešni. Bolnica je čutila velike bolečine, ni imela teka in kar kolil je pojedla, je izbruhnila. Dne 9. decembra lani je pričela piti destiliran petrolej. Kmalu za tem se ji je zdravstveno stanje izboljšalo. Sama izjavlja, da se dobro počuti.

Še bolj zanimiv pa je primer bolnika B. B. iz Splita. Imel je raka na jeziku. Zaradi oteklega jezika ni mogel več govoriti, niti jesti in domači so se bali, da se zaduši. Pod jezikom je imel precejšnjo rano, na vratu pa se mu je naredil tumor. Niti sam ni vedel, da so mu domači pričeli dajati destiliran petrolej. Sprva petroleja ni mogel požirati zaradi oteklega jezika. Najprej se je pokazala zdravilna moč petroleja na rani pod jezikom, kasneje pa se je splošno zdravstveno stanje bolnika močno izboljšalo.

Ti in mnogi drugi bolniki so sedaj pod stalno zdravniško kontrolo.

PRVA MNENJA PROTI PETROLEJU

Ker je celotna akcija okrog zdravljenja raka s petrolejem dobila popolno pokroviteljstvo znanstvenikov, so se že pojavila mnenja, ki govore proti petroleju. Nekateri znanstveniki menijo, da deluje petrolej predvsem narkotično in zato najbrž samo začasno zmanjša bolečine, kar vpliva na bolnikovo razpoloženje. Drugo tako mnenje poskuša izpodbiti petroleju zdravilno moč z ugotovitvijo, zakaj doslej nikjer drugod ni slišati o podobnih primerih zdravljenja raka. Ali ima morda samo petrolej jugoslovanske proizvodnje v sebi nekatere zdravilne snovi?. Vendar je glede na zadnje mnenje zanimiva vest nekega bralca »Globusa« z Reke. Ta je uredništvu revije poslal sliko, izrezano iz neke ameriške revije — po mnenju uredništva »Globusa« je to revija »Life« ali »Luck« — ki kaže nekega črnca, kako se je zdravil z nekim zdravilom »kerosen«. Kerosen pa je frakcija petroleja, ki ima vrelišče pri temperaturi med 150 in 300° C, uporablja pa se za razsvetljavo. Z drugimi besedami je to petrolej, podoben onemu, ki ga uživajo naši bolniki.

Trenutno nam ne preostaja ob teh vesteh nič drugega, kot da počakamo, kaj bodo ugotovili zdravniki in kemiki. Med prvimi uglednimi znanstveniki, ki so o tem vprašanju dali svoje mnenje, je prof. dr. Vladimir Bazala, znani zagrebški ginekolog in specialist za rakasta obolenja.

Prof. dr. Bazala potrjuje v svoji izjavi nedvomno pozitivne izboljšave, ki jih je lahko sam opazoval na bolnikih, ki so jemali petrolej, in nikakor ne zanika izredno ugodnega učinka, ki ga je imelo v teh primerih uživanje petroleja na organizem bolnikov. Prof. Bazala sicer še vedno vztraja na tem, da je treba bolnike, obolele za rakom zdraviti najprej operativno in uporabiti povsod, kjer je le mogoče, zdravljenje z obsevanjem, posebno s stroncijem ali kobaltom. Toda zato lahko vendarle služijo kemoterapevtska sredstva — med katera sodi tudi naš, še ne preizkušeni in zdravniško nepreverjeni petrolej — kot dopolnilna metoda v zdravljenju raka.

V nadaljevanju svojega razgovora z »Globusovim« sodelavcem je prof. Bazala podrobneje obrazložil svoje poglede in najnovejše teorije o bistvu rakastih obolenj ter na podlagi tega ponovno ugotovil, da vsekakor obstaja možnost, da je petrolej nekakšna vrsta antimetabolita in zato pripraven za zdravljenje raka. Seveda je prof. Bazala ponovno poudaril, da o petroleju kot zdravilu še ničesar ne vemo, da pa zdaj znanstveniki hitijo kolikor morejo in raziskujejo ta nenavadni fenomen, ki je tako močno razburil ne samo našo državo, temveč tudi inozemstvo.